

Directa

setmanari de comunicació

Núm 363 28 de maig de 2014 1,70 €

L'espurna de Can Vies encén la protesta

L'Ajuntament de Barcelona pretén enderrocar l'edifici. Les mostres de solidaritat i les protestes s'estenen arreu del territori

PÀGINA 5

El renaixement de la **dreta radical** a Europa

2-3

Demostració de força veïnal de la lluita pel casal de **l'Harmonia**

8

Multireferèndum: fer créixer la democràcia d'arrel

A fons

'Queremos Galego': **Galícia** es mobilitza en defensa de la llengua

14-15

ESTIRANT DEL FIL

El desencantament social, la pèrdua de legitimitat de les institucions europees –i, d'aquí, la il·lusió de desintegració– és producte, entre altres coses, de l'ampliació de les seves fronteres, especialment les orientals. Si la UE vol competir amb les economies emergents, ha d'intentar reunir el mateix 'pes' demogràfic i econòmic i, alhora, reduir els salaris i les condicions laborals i construir, amb els 'lobbies', un espai econòmic més homogeni i cada vegada menys democràtic, on la ultradreta cavalca lliure i sense fre.

POLÍTICA // ANALITZEM LES QUATRE ALIANCES DE PARTITS ULTRADRETANS QUE EXISTEIXEN A EUROPA

La ultradreta finançada per la UE

Roger Suso

@eurosuso

El renaixement de la dreta radical té múltiples formes a Europa. Una abraça els postulats de l'extranjerisme i de l'anticapitalisme –com Alba Daurada, Jobbik o l'NPD– i s'organitza, en alguns casos clandestinament, en grups de camaraderia lliure o nacionalistes autònoms. L'altre, més populista i neoliberal, opta per desenvolupar una "identitat de civilització europea" en contraposició i confrontació frontal amb la Unió Europea, la immigració i l'islam. Les dues arriben, d'arreu, al Parlament Europeu (PE). Com Alessandra Mussolini, la néta del dictador, enquadrada a les llistes de Força Itàlia, el partit de Silvio Berlusconi.

LES INTERNACIONALS ULTRES

Actualment, existeixen quatre aliances de partits ultradretans a Europa. Tres d'elles són reconegudes per les institucions i una no. Un reglament de la UE de 2004, el Reglament (CE) 2004/2003 sobre finançament de partits polítics europeus, s'ha convertit en el mecanisme usat per la ultradreta per crear aliances i fundacions i poder rebre fons públics. Un partit polític a escala europea

Tot i els excel·lents resultats obtinguts, això no significa que es creï un grup parlamentari de dreta radical al PE

pot presentar, anualment, una sol·licitud de finançament al PE. L'Aliança Europea de Moviments Nacionals (AEMN) va ser la primera plataforma que va sorgir. Fundada a Budapest l'any 2009 per iniciativa del partit neofeixista hongarès Jobbik, el Partit Nacional Britànic (BNP), la italiana Flama Tricolor i Bruno Gollnisch, del Front Nacional francès, a títol personal. També es van unir a l'AEMN el Front Nacional de Bèlgica, unionista i francòfon, la formació sueca Demòcrates Nacionals (ND), el Partit Nacional Democràtic –una escissió d'Ataka–, el Partit Nacional

Marine Le Pen festeja els resultats electorals a la primera ronda de les eleccions presidencials franceses el 22 d'abril de 2012 / FRANÇOIS GUILLOT

Renovador de Portugal, el Moviment Social Republicà (MSR) espanyol i el partit ucraïnès Svoboda –que va ser expulsat de l'AEMN el 2013 a causa d'una campanya que va protagonitzar a la regió de la Rutènia sub-carpàtica, a l'oest del país, contra la minoria hongaresa (fet que va provocar un enfrontament amb Jobbik). Aquesta aliança paneuropea ultra també compta amb personatges associats, com el ministre de l'Interior de Lituània Dailis Alfonsas Barakauskas, del partit Ordre i Justícia (TT), en coalició amb el partit socialdemòcrata del primer ministre Algirdas Butkevicius; Bartosz Kownacki de Llei i Justícia (PiS), el partit polonès que lidera l'exprimer ministre Jaroslaw Kaczynski, i Christian Verougstraete de Vlams Belang. L'AEMN va ser reconeguda pel Parlament Europeu el 2012 i va rebre 289.266 euros en donacions.

L'Aliança Europea per la Llibertat (AEL) va ser el segon partit polític d'àmbit europeu que va emergir. Ho va fer el 2010 a Birkirkara –la ciutat més poblada de Malta– i, el 2011, va ser reconegut pel PE. Les seves integrants no són partits, sinó membres de partits. L'AEL va ser impulsada per Andreas Mølzer i Franz

Obermayr, eurodiputats del Partit Liberal d'Àustria (FPÖ); Philip Claeys, eurodiputad de Vlams Belang; Kent Ekeroth, de Demòcrates Suecs; Godfrey Bloom, eurodiputat del Partit per la Independència del Regne Unit (UKIP); l'exmembre del Partit Laborista maltès Sharon Ellul-Bonnici, i Marine Le Pen. Com a partit, el 2011, va rebre una subvenció de 372.753 euros i, el 2012, una de 360.455, a més d'ingressar-ne 243.811 per la fundació homònima.

El tercer partit en qüestió és el Moviment per una Europa de Llibertats i Democràcia (MELD). Fundat a París, va obtenir 621.482 euros el 2011 i la fundació adscrita a ell, 412.361. Darrere d'aquesta formació, hi ha dotze partits: el Front Nacional per la Salvació de Bulgària, una altra escissió d'Ataka; el Partit Popular Danès; Veritables Finlandesos; el Moviment per França, un partit conservador i islamòfob que lidera l'aristòcrata i exmembre d'Unió per a la Democràcia Francesa (UDF) Philippe de Villiers; el Reagrupament Popular Ortodox grec; la Lliga Nord italiana; el partit provida i conservador Jo estimo l'Itàlia; el partit lituà TT; el partit neer-

landès Article 50, una formació liderada per Daniël van der Stoep, expulsat del partit de Geert Wilders després d'ocasionar un accident de trànsit sota els efectes de l'alcohol; Polònia Solidària, una escissió nacionalcatòlica del PiS liderada per Zbigniew Ziobro, i el Partit Nacional Eslovac.

El Front Nacional Europeu (FNE) és la internacional més obertament feixista dels partits europeus i no està reconeguda. És una aliança que intenta agrupar els partits tercerposicionistes, neofeixistes i neonazis i està impulsada per Roberto Fiore, líder de la formació neofeixista italiana Força Nova. El grup va ser oficialitzat el 20 de novembre de 2004 –la data de la mort de Franco– a Madrid i els integrants són: Força Nova, l'NPD alemany, Alba Daurada, el partit romanès Nova Dreta, el partit falangista polonès Renaixement Nacional de Polònia (NOP) i la Falange de Manuel Andriano. Svoboda va sortir del FNE, el 2009, per ingressar a l'AEMN i, avui, torna a coquetejar amb el grup de Fiore.

El Front Nacional Europeu és la internacional més obertament feixista dels partits europeus

Tot i els excel·lents resultats obtinguts, això no significa que, automàticament, es creï un grup parlamentari de dreta radical al PE. La història ha demostrat que la ultradreta està desunida. Durant la legislatura 2009-2014, la dreta radical ha estat repartida en dos grups polítics: els No Inscrits i Europa de la Llibertat i la Democràcia (EFD). El grup EFD, que ha reunit la majoria d'ultres, va ser el grup polític amb menys cohesió dins del PE, és a dir, el grup on les integrants van votar menys vegades juntes. Per regla general, les aliances entre la dreta radical sempre són informals i circumstancials, ja que el nacionalisme és el que dicta les relacions entre elles i, avui, un dels esculls per a la unió supranacional de la dreta radical és el posicionament d'aquesta respecte a Israel. ◀

ESTIRANT DEL FIL

3

Tres partits neonazis entren al Parlament Europeu: Alba Daurada (Grècia), Jobbik (Hongria) i l'NPD (Alemanya)

3

Tres partits ultres guanyen les eleccions: UKIP (Regne Unit), el Partit Popular Danès (Dinamarca) i el Front Nacional (França)

30.000

Fins a 30.000 persones treballen per a lobbies amb interessos a la UE

Acció de protesta de Lobbycontrol el 20 de març d'enguany / JAKOB HUBER

Els 'lobbies' a Brussel·les, el govern a l'ombra

Àngel Ferrero
@angelferrero

Del Parlament Europeu, s'acostuma a dir que és un dels òrgans legislatius més poderosos del món: només el parlament indi el supera en nombre de votants representades. Però, el Parlament Europeu també és una cambra molt singular, ja que comparteix la funció legislativa amb la Comissió Europea -que representa els interessos de la Unió Europea en el seu conjunt- i el Consell de la Unió Europea -també conegut com a Consilium-, del qual formen part els governs dels estats membre a través de les seves ministres.

No es pot dir que el Parlament Europeu no sigui un òrgan transparent. Els seus documents són de lliure accés a la xarxa i els seus debats es retransmeten en directe per Internet i a la televisió per satèl·lit, encara que gairebé ningú no se'n miri. Ara bé, tota la transparència de la institució es limita a l'hemicicle, tot i que l'orientació del vot dels diputats i les diputades es determina, en bona mesura, fora d'ell. Tot i que no se sap

amb exactitud el seu nombre, es creu que, a Brussel·les, entre 15.000 i 30.000 persones -un terç d'elles vinculades al sector privat- treballen a diversos grups de pressió o lobbies. La xifra no és exacta perquè molts d'aquests lobbies no ho són formalment, sinó que actuen camuflats com a *think tanks*. "Sovint, el terme *lobbying* és vist com una paraula tabú, però exercir influència a través d'un *think tank* és més respectable i discret", diu Dieter Plehwe, membre de la iniciativa Lobbycontrol.

L'orientació del vot dels diputats i les diputades es determina, en bona mesura, fora del Parlament Europeu

A la UE, existeix un Registre de Transparència on, en principi, s'han d'inscriure totes les ONG, empreses, organitzacions comercials i professionals, sindicats, grups de reflexió, etc. que tenen relació amb les institucions europees. Per fer-ho, s'han d'acollir a un

codi de conducta i, així, el seu personal pot tenir una targeta d'accés a l'edifici del Parlament a Brussel·les. No obstant això, la iniciativa és lletra morta: segons el registre, l'any passat, Panavision va invertir més temps i diners a accedir a les institucions comunitàries que Shell, GDF Suez i Exxon Mobil plegades. Com és possible que un fabricant de càmeres fotogràfiques i de vídeo dediqui més recursos a Brussel·les que tota la indústria petrolera?

AL SERVEI DEL CAPITAL

Algunes de les dades anteriors es poden trobar al llibre *Corporate Europe* (Pluto Press, 2013) de David Cronin, una de les investigacions periodístiques més detallades sobre els lobbies a Brussel·les. Mentre la campanya electoral intentava convèncer els potencials votants que la població és qui decideix "qui governarà Europa", en realitat, els lobbies constitueixen una mena de parlament paral·lel molt poderós i a l'ombra, que vota a la seva manera. La seva influència determina la política econòmica, agroalimentària, mediambiental i de defensa.

Entre el 2005 i el 2012, per exemple, la multinacional Monsanto -dedicada a la biotecnologia agrícola- ha enviat 80 peticions perquè s'aprovin cultius genèticament modificats a l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària (EFSA), amb seu a Parma, Itàlia. Totes les peticions han estat aprovades. El problema és que tres dels membres del panell regulador de l'EFSA pertanyen a Life Sciences Institute (ILSI), un *think tank* de la indústria agroalimentària amb oficines a Brussel·les i Washington i finançat, entre altres empreses, per Monsanto. Segons un estudi de l'any 2012 de la Universitat de Caen dirigit per l'investigador Gilles-Eric Seralini, la dacta genèticament modificada de Monsanto -coneguda com a NK603- genera tumors a les rates de laboratori després d'entre quatre i set mesos d'exposició en quantitats molt baixes (per sota de la limitació oficial) i també malalties hepàtiques i renals. L'EFSA va rebutjar l'estudi en tan sols una setmana amb l'argument que l'equip de Seralini només havia investigat amb 100 rosegadors en comptes de 500.

Un dels casos més coneguts de la influència dels lobbies a Brussel·les ha estat, sens dubte, el del polític maltès John Dalli. El 16 d'octubre de 2012, el president de la Comissió Europea, José Manuel Durão Barroso, va fer dimitir Dalli del seu càrrec com a comissari euro-

Els 'lobbies' determinen la política econòmica, agroalimentària, mediambiental i de defensa

peu de Salut i Protecció del Consumidor després de saber que aquest estava sent investigat per l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF) de la UE pels seus contactes amb un llobista maltès. Aquest últim feia servir la seva amistat amb Dalli per aconseguir "avantatges fiscals" per a les empreses tabaqueres que representava, entre d'altres, la sueca Swedish Match, que també buscava eliminar la prohibició d'exportació que pesa sobre l'snus, un tabac que es consumeix per via oral (el paper que conté el tabac es col·loca entre el llavi i la geniva fins que la nicotina passa al torrent sanguini). No només Swedish Match estava interessada a ampliar el mercat, sinó que, pel que sembla, la resta de companyies creien que l'snus es podia convertir en una "alternativa" al tabac després de la prohibició de fumar als espais interiors i fins i tot era presentada com a "més saludable" que el tabac tradicional. Dalli va perdre el càrrec, però els lobbies, com se sap, continuen ben atrinxerats a Brussel·les. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

L'Ajuntament de Girona vol desallotjar 200 persones d'ètnia gitana que viuen a la muntanya de les Pedreres des de fa més de 50 anys

8

La Federació d'Entitats Ateneu l'Harmonia estudia denunciar Raimond Blasi, regidor del districte de Sant Andreu, per prevaricació

DRETS SOCIALS // LA LOMQE CONTEMPLA QUE LES ASSIGNATURES QUE TINGUIN MENYS DE DEU ALUMNES NO ES PUGUIN CURSAR ALS CENTRES

L'ensenyament es distancia de l'alumnat

Quique Badia

@qbadiamasoni

L'Institut Obert de Catalunya (IOC) és un centre de formació a distància que depèn del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Aquesta institució es va crear l'any 2006 amb la intenció d'unificar els tres serveis d'educació a distància del departament que existien abans de la seva creació: l'Institut Català d'Ensenyament Secundari a Distància, l'Educació Secundària Obligatòria a distància per a persones adultes (o programa Graduï's) i el centre de formació professional FP Oberta. El govern de la Generalitat ha aprovat, aquesta mateixa setmana, que l'organisme esdevingui, també, una Escola Oficial d'Idiomes. Fonts d'Ensenyament insisteixen molt en la idea que la funció de l'IOC no és actuar com un complement del centre, "ja que aquesta institució és un centre en si mateix". "La matriculació a l'institut a distància està pensada, sobretot, per a centres amb una densitat d'oferta formativa baixa: l'IOC proporciona als centres una formació més variada que la que podrien oferir presencialment", assegura aquesta font, que també sosté que, a l'alumnat tan sols se li suggereix que es matriculi a la institució. Segons el Departament d'Ensenyament, la contractació de la plantilla depèn del departament, mentre que les professores col·laboradores estan contractades mitjançant un règim similar al de les docents associades de la universitat i a través d'una estructura de contractació pròpia del centre.

ELS DUBTES DEL PROFESSORAT

Una professora col·laboradora de l'IOC, que no vol donar el seu nom per evitar represàlies, explica com s'hi treballa: "El centre presencial disposa d'una persona responsable d'aula, que s'encarrega d'organitzar continguts o de preparar material per als alumnes i, a tu, t'assignen un

grup de gent a qui resoldràs dubtes i a qui corregiràs exercicis i exàmens finals". "Et paguen una quantitat fixa i una de variable en relació als exercicis que corregeixes i els alumnes que arriben *actius* al final del semestre. No és massa, però hi ha molts docents que fan cua per treballar-hi", assegura. En un comunicat signat l'abril de l'any passat, els sindicats presents a la mesa de negociació sectorial (USTEC-STES, CCOO, ASPEC i UGT) denunciaven que, a l'IOC, "s'hi prioritza la continuïtat i la nova contractació, en règim de dedicació addicional, de col·laboradors que ja estan treballant a jornada completa -tant a l'institut com a centres educatius presencials", com és el cas de la col·laboradora consultada. Els sindicats consideren que aquesta premissa va en detriment de "la garantia d'una igualtat de condicions per a qualsevol docent que vulgui presentar-se o, fins i tot, d'anar més enllà i afavorir que hi puguin treballar les persones aturades o que poden veure perillar el seu lloc de treball actual". Els sindicats també es mostren preocupats pel fet que, segons diuen,

no queden clares «quines mesures de tot tipus regula la contractació d'aquests col·laboradors, tal com estableix qualsevol regulació de llocs de treball pels treballadors». "No és un contracte *normal*. La figura és la d'un *freelance*, tot està declarat i et retenen l'IRPF", explica la font consultada, contractada en règim de col·laboració a l'IOC.

DEL DISCURS A LA REALITAT

David Córdoba, militant de la USTEC, assegura que la idea que defensa el Departament d'Ensenyament, segons la qual l'IOC no és un complement del centre, ha quedat obsoleta perquè, a partir de l'any passat, l'oferta de l'institut a distància s'introdueix als centres presencials. "Això era, tal com afirma el departament, fa dos anys. A batxillerat, ja passava abans. Ara, la novetat radica en el fet que s'introdueix aquest sistema a l'ensenyament obligatori", explica Córdoba. El sindicalista assegura que l'IOC "ja no és un complement: amb la matriculació en una matèria d'aquest institut, ja no cal un docent amb coneixements

específics sobre una assignatura, sinó un revisor, un col·laborador, que es limita a vigilar que els alumnes facin la feina. Això fa créixer la sospita que, des del Departament, es volen treure professorat de sobre". Segons el militant de la USTEC, aquesta mesura es concreta en la conversió de les aules d'informàtica en aules on es duran a terme totes aquelles assignatures amb una ràtio inferior a la que estipuli la llei de torn, fet que, segons Córdoba, va en contra de la qualitat de la docència: "Amb una ràtio de 135 alumnes de mitjana a raó d'una hora i mitja de feina al dia, segons dades de l'administració, el resultat és una mica més de mig minut al dia per alumne i matèria". Segons la col·laboradora de l'IOC, "la Llei Orgànica de Millora de la Qualitat Educativa (LOMQE) espanyola contempla que

"Amb una ràtio de 135 alumnes a raó d'una hora i mitja diària, una professora només pot dedicar mig minut al dia per alumne i matèria"

A les aules d'informàtica, es duran a terme totes aquelles assignatures amb una ràtio inferior a la que estipuli la llei / ARXIU

les assignatures que tinguin menys de deu alumnes (parlem de les optatives de batxillerat, sobretot) no es puguin cursar als centres. Aquí, l'administració catalana hi ha vist una possibilitat d'estalvi important", assegura. Aquesta font continua afirmant que els batxillerats nocturns "s'estan eliminant i passen a cursar-se a distància" i acaba amb la reflexió següent: "Jo he fet classes al nocturn i he acabat el curs amb menys de deu persones a l'aula. Si em preguntes com a professora, et diré que l'oportunitat que ofereixes a aquesta gent no té preu i les teves condicions laborals, tampoc: gent amb ganes d'aprendre, poca ràtio, alumnes grans i amb una certa maduresa. Però, si em preguntes com a ciutadana, no sé si la despesa és massa important per als que realment ho aprofiten". ◀

DRETS // ELS MOSSOS ATAQUEN LA REDACCIÓ DE LA DIRECTA DESPRÉS DE LA MANIFESTACIÓ CONTRA EL DESALLOTJAMENT

Trias desallotja Can Vies i inicia el seu enderroc

David Bou
@dvdbou

Disset anys de vida convertits en runa de la nit al dia. Aquesta és la ferida oberta que l'Ajuntament de Barcelona, de la mà de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) i el cos de Mossos d'Esquadra, deixen al barri de Sants de Barcelona. El dilluns 26 de maig a la una i vint del migdia, els primers efectius de l'operatiu per desallotjar el Centre Social Autogestionat Can Vies arribaven al carrer Jocs Florals. Dins de l'immoble, onze activistes es preparaven per resistir el desallotjament. Després de gairebé sis hores, la Brigada Mòbil dels Mossos va aconseguir treure de l'edifici la darrera persona que encara hi resistia, encadenada darrere una paret de formigó armat amb bombones de butà. Paral·lelament i durant tot el dia, milers de persones es van acostar a la plaça de Sants per mostrar el seu rebuig al desallotjament i es van produir diversos moments de tensió entre les persones concentrades i la policia, que va respondre amb cops de porra qualsevol intent de desobediència pacífica. A les vuit del vespre, milers de persones de diversos barris de la ciutat i de fora de l'àrea metropolitana es van aplegar a la plaça Joan Peiró sota un

intens xàfec primaveral. Després d'uns moments d'incertesa, quan la pluja va remetre, quatre-mil manifestants van enfilarse cap a la plaça de Sants, on les organitzadores van desconvocar la marxa, poc abans de les nou. Minuts després, un nombrós grup de persones encaputxades van abocar contenidors per fer una barricada en un dels accessos a la plaça de Sants i van incendiar una unitat mòbil de TV3 estacionada al mateix indret. A partir d'aquell moment, els Mossos van començar a carregar per tot el barri provocant corredisses i deixant diverses persones contusionades i ferides al seu pas. El balanç final va ser de dues persones detingudes i almenys una desena més d'identificades.

ATAC POLICIAL A LA DIRECTA

Una hora després que es desconvocàs la marxa, mentre s'estaven produint aldarulls a d'altres carrers de Sants, dos furgons d'antidisturbis van travessar el carrer Riego fins a arribar a la porta de la redacció d'aquest setmanari. En aquells moments, una desena de membres de la DIRECTA es trobaven reunides a l'interior del local i la porta del carrer romania oberta i hi havia diverses persones xerrant a l'exterior. En veure que les furgonetes policials s'aproximaven, tothom es va refugiar a l'interior de la redacció

i es va tancar la porta d'accés al local. Mentre la persiana motoritzada baixava, diversos agents de la furgoneta 0071 de la Brigada Mòbil la van forçar per evitar que baixés i van etzibar dos cops de porra contra el vidre de la porta, que es va trencar i va causar ferides per l'impacte dels cristalls esmicolats a dues persones que es trobaven dins el local. Minuts després, van agredir les persones que hi havia a peu de carrer, entre elles, una periodista de la Cadena SER.

MENTIDES DE TMB I L'AJUNTAMENT

L'enderroc de l'edifici de Can Vies es va començar a fer efectiu el mateix vespre del dimarts. Simultàniament, diversos col·lectius i entitats del barri de Sants i d'arreu del territori van expressar la seva solidaritat amb el centre social autogestionat, que abans del desallotjament ja havia recollit dues-cents trenta-sis adhesions de col·lectius. El Centre Social de Sants, entitat degana del moviment veïnal del barri, va fer públic un comunicat que ha rebut el suport de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB). En aquesta missiva, el Centre Social manifesta el seu "rebuig total al desallotjament de

Can Vies" i afirma que l'Ajuntament "no té cap pla concret ni cap necessitat per satisfer" allà on s'ubicava l'edifici. Per això demanen al consistori que "mantingui l'edifici, repari els desperfectes causats i el retorni als joves del barri". Al seu torn, TMB ha fet públic el seu posicionament i ha afirmat que el seu objectiu era "recuperar la possessió efectiva d'aquesta propietat i evitar danys als ocupants i els veïns, ja que es tracta d'una edificació en mal estat". Aquest extrem ha estat desmentit reiteradament per les ocupants de l'immoble, que han comptat amb l'assessorament tècnic de la cooperativa d'arquitectes La Col. Aquest grup de professionals va donar el seu aval a un informe tècnic per insonoritzar i condicionar Can Vies, proposta que el regidor convergent del districte de Sants-Montjuïc, Jordi Martí, va rebutjar. La darrera proposta de l'Ajuntament, que Can Vies qualificava com a "inacceptable", pretenia que les ocupants abandonessin l'edifici voluntàriament per valorar l'estat de l'espai, assumir el ple dret de titularitat i fer una proposta que, en un futur, permetés destinar-lo a les entitats. L'assemblea del

El Centre Social de Sants demana al consistori que "mantingui l'edifici, repari els desperfectes i el retorni als joves del barri"

centre ha denunciat reiteradament que el consistori no tenia cap voluntat d'acceptar un model de gestió de l'espai que rebutgés la tutela institucional. A la nota de premsa, TMB afirma que "no pretén obtenir un profit o rendiment immobiliari del solar" i ha anunciat que el terreny "es posarà a disposició de la ciutat per desenvolupar el planejament existent i completar la urbanització de l'entorn de les vies fèrries de Sants i l'estació de metro de Mercat Nou". En el moment del tancament d'aquesta edició, el dia després del desallotjament de Can Vies, centenars de manifestants havien cremat l'excavadora que estava efectuant l'enderroc. Els aldarulls es van estendre per tot el districte de Sants-Montjuïc i van aparèixer noves convocatòries a d'altres barris de Barcelona i municipis del Vallès i el Maresme. ◀

La manifestació en suport a Can Vies al seu pas per l'avinguda Sant Antoni el 26 de maig / VÍCTOR SERRI

AIXÍ ESTÀ EL PATI

URBANISME // L'AJUNTAMENT DE GIRONA VOL DESALLOTJAR 200 PERSONES D'ÈTNIA GITANA QUE VIUEN A LA MUNTANYA DE LES PEDRERES DES DE FA MÉS DE 50 ANYS

'Endreçar la muntanya' per fer-hi negocis

Pere Fuster

@pefuster

El Palau de Bellavista és un dels hotels més luxosos de Girona. Quan es va inaugurar, l'any 2005, era l'únic hotel de cinc estrelles de la ciutat. Posteriorment, va renunciar a una estrella per omplir més habitacions. L'establiment es troba al peu de la muntanya de les Pedreres, una zona boscosa propera al Barri Vell. Des de la terrassa de l'hotel, la vista és formidable. Com que l'edifici està en una posició elevada, la clientela pot contemplar tota la ciutat i gaudir de les postes de sol darrere el Montseny.

L'hotel només té un inconvenient. En cas que les clientes, desprevingudes, s'enfilin per la muntanya, seguint un camí molt agradable que s'endinsa cap al bosc, de seguida trobaran un conjunt de cases de planta baixa. Prop de les cases, hi veuran cotxes abandonats, andròmines i bestiar. També és probable que vegin un grup de persones d'aspecte humil

Poc després d'accedir al càrrec, l'alcalde Carles Puigdemont va visitar la muntanya i va prometre "dignificar la zona"

fent petar la xerrada al voltant d'una foguera o assegudes en cadires de plàstic al carrer. Un espectacle insòlit, tenint en compte el luxe que es respira al peu de la muntanya. Es tracta d'una comunitat gitana que viu a les Pedreres des de fa més de cinquanta anys. Van aixecar les cases amb les seves pròpies mans i mai no se n'han volgut moure.

Pocs mesos després d'accedir al càrrec, l'alcalde de Girona, Carles Puigdemont (CiU), va visitar la muntanya i va prometre "dignificar la zona". El Pla Especial de les Pedreres, que es va aprovar el novembre de 2013, preveu l'enderroc de desenes d'habitatges i l'expulsió de la comunitat gitana. Amb aquesta actuació dràstica, l'Ajuntament pretén "recuperar la muntanya" per convertir-la en un parc públic tres vegades més gran que la Devesa.

L'Ajuntament compta amb el suport de l'Associació de Veïns de les Pedreres, una organització formada per professi-

onals liberals que resideixen prop del Palau de Bellavista. La presidenta de l'associació és Pilar Adroher, una metgessa que va estar a punt de formar part de la llista electoral encapçalada per Carles Puigdemont a les últimes eleccions municipals. Adroher prefereix no dir res sobre la possible expulsió de la comunitat gitana, però considera que "la zona ha de ser visualment més agradable i neta". L'eufemisme que utilitzen constantment els càrrecs públics i representants veïnals per referir-se a l'expulsió de la comunitat gitana és "endreçar la muntanya".

L'ESTIGMA GITANO

En total, a les Pedreres, hi resideixen 202 persones en 71 habitatges. L'objectiu més immediat de l'Ajuntament consisteix a desallotjar les persones que ocupen terrenys públics. Es tracta de 139 persones repartides en 41 habitatges. Tot i això, el veïnat sospita que, a la llarga, tothom serà expulsat. Antonio, un veí que viu en una propietat privada de 800 metres quadrats, no dubta ni un segon de les

intencions de l'Ajuntament: "Quin sentit té que deixin quatre famílies gitanes aquí? Ens faran fora a tots!". Antonio ja s'imagina el destí que els ha preparat l'Ajuntament: un bloc de pisos al barri de Font de la Pólvora, que, segons diu, està buit des de des que es va construir, cinc anys enrere. "Ho tenen previst des de fa temps", assegura Antonio, que tot seguit afegeix: "Si fóssim païos, no ens expulsarien".

"Quin sentit té que deixin quatre famílies gitanes aquí? Ens faran fora a tots!" afirma un dels veïns de les Pedreres

El projecte aprovat per l'Ajuntament reconeix sense embuts que el problema de les Pedreres no és la legalitat de les construccions, sinó l'estigma que persegueix l'ètnia gitana des de fa segles: "Una barreja de prejudicis i marginalitat

L'eufemisme que utilitzen constantment els càrrecs públics i representants veïnals per referir-se a l'expulsió de la comunitat gitana és "endreçar la muntanya" / CARLES PALACIO

real no conviden a gaudir d'aquest ampli espai de la muntanya". Unes línies més avall, el document assenyalava que "el trasllat o el reallojament de les persones que hi habiten serà un procés clau per a la recuperació d'aquest indret com a espai obert i la seva utilització com a parc d'ús públic per la ciutat".

Desallotjar la muntanya de les Pedreres és el punt culminant d'una exclusió històrica. L'Ajuntament de Girona ha invertit milers d'euros per urbanitzar terrenys on no s'hi ha construït cap edifici a causa de la crisi immobiliària. Al barri de Domeny, centenars de faroles il·luminen descampats inhòspits. A les Pedreres, en canvi, només tenen dues faroles i una paperera. "Aquí hi ha molts nens i no tenim cap parc infantil. I nosaltres també paguem impostos!", es queixa una veïna amb una criatura als braços.

A les Pedreres, el sentiment de discriminació és unànime. Tot i això, ningú no vol manifestar públicament el seu malestar. Com altres comunitats gitanes, el veïnat manté una relació ambivalent amb el

Una de les possibles atraccions del parc que vol fer l'Ajuntament de Girona és la torre de comunicacions en desús de Telefónica / CARLES PALACIO

poder. Perceben el maltracte del qual són víctimes, però temen que, si reclamen alguna cosa, perdran els favors que els concedeix ocasionalment l'administració. En aquest sentit, el veïnat recorda amb molta nostàlgia la gestió paternalista de Joaquim Nadal. "És el millor alcalde que ha tingut Girona. Li demanaves que et tragués les multes i te les treia", rememora Antonio.

NEGOCI PRIVAT

Un dels principals impulsors de la iniciativa, el regidor d'urbanisme Carles Ribas, assegura que el parc de les Pedreres servirà per recuperar alguns punts d'interès històric. Al capdamunt de la muntanya, hi ha diverses construccions militars del segle XVII completament desconegudes per la majoria d'habitants de Girona. A més, les pedres que aixequen els edificis històrics de la ciutat provenen de dues pedreres abandonades de la muntanya. En total, l'Ajuntament invertirà 1,8 milions d'euros per crear el parc. Aquests diners es destinaran a expropiar terrenys, enderrocar edificis, arranjat camins i senyalitzar itineraris, entre altres coses.

Per rendibilitzar la inversió, l'Ajuntament preveu la instal·lació de restaurants i comerços a la carena de la muntanya

Santi, un dels pocs veïns que no formen part de la comunitat gitana, està convençut que l'Ajuntament amaga interessos més prosaics. "No hi ha cap ciutat que pugui mantenir un parc de 90 hectàrees. Darrere d'aquest projecte, hi ha inversors amb molts diners". Que la muntanya pot ser una font d'ingressos és un fet innegable. El vessant oest es troba en una posició immillorable, a tocar del Barri Vell, i a mesura que t'enfiles cap amunt, les vistes són cada vegada més espectaculars.

La fórmula que ha ideat l'Ajuntament de Girona per rendibilitzar la inversió consisteix a instal·lar restaurants i comerços a la carena de la muntanya, que ofereix una magnífica panoràmica del massís de les Gavarres. Aquests negocis, probablement, cauran en mans d'alguna empresa privada, ja que el projecte preveu "la participació d'entitats i particulars en la gestió i l'explotació d'activitats

i instal·lacions lligades a l'ús recreatiu i lúdic de les àrees del parc públic". Una de les possibles atraccions del parc és una torre de comunicacions que pertany a Telefónica i que, actualment, es troba en desús. Si l'Ajuntament aconsegueix convèncer la multinacional espanyola, la torre podria convertir-se en un dels principals miradors de Girona.

El projecte de l'Ajuntament és, certament, molt ambiciós. Tant que, probablement, hi hauran d'intervenir al tres administracions. El Pla Especial de les Pedreres preveu que el Departament de Benestar Social col·labori en el desallotjament de la comunitat gitana. El defensor de la ciutadania de Girona, Ramon Llorente, va més lluny i assegura que "caldrà suport de l'Estat, de la Unió Europea i del secretariat gitano" perquè les famílies estan molt unides i no volen anar a la Font de la Pólvora, un barri que consideren marginal i problemàtic.

El que és innegable és que l'èxit o el fracàs del projecte dependrà, en bona mesura, de la reacció de la comunitat gitana de les Pedreres. Ara per ara, la iniciativa la duen les membres de més edat, que, tot i oposar-se a l'expulsió, es reuneixen de manera periòdica amb l'Ajuntament i mantenen una actitud dialogant. Les membres més joves, en canvi, no tenen tants pèls a la llengua i ja han mostrat la seva disposició a plantar cara. "Abans que em facin fora, em mato!", assegura un dels joves, que, tanmateix, prefereix cedir la paraula a la gent anciana. ◀

Les Pedreres: cinquanta anys d'ocupació

L'ocupació de la muntanya de les Pedreres va començar durant els anys cinquanta, amb l'arribada de milers de persones provinents d'arreu de l'Estat espanyol. Com a moltes altres ciutats, a Girona, també hi van proliferar les barraques. Entre els anys seixanta i setanta, a les Pedreres, hi vivien 1.600 persones en unes condicions sanitàries pèssimes. La majoria d'habitatsges no tenien aigua potable ni clavegueram. "Els nens tenien ferides obertes a la pell a causa de la brutícia. Quan es feien grans, s'immunitzaven", explica Joan Canimas, un professor de filosofia que, en aquella època, treballava en una escola de la muntanya.

Per allotjar les persones que vivien en barraques, es van construir blocs de pisos a la perifèria de la ciutat. A finals dels anys setanta, la majoria d'habitatsges de les Pedreres es van traslladar al barri de la Font de la Pólvora, en pisos petits i de mala qualitat. Tot i això, algunes famílies no van acceptar aquest destí i van continuar ocupant terrenys públics. Aquest fet s'explica per la bellesa de l'indret i per la possibilitat de criar cavalls, un animal molt vinculat a la cultura gitana. "Com que eren pocs, l'Ajuntament no els va fer fora", explica Canimas.

Les persones que actualment viuen a la muntanya són descendents d'aquella primera generació d'ocupants. Malgrat que l'Ajuntament i la premsa local segueixen parlant de "barraquisme", les construccions

han canviat molt des dels anys cinquanta. Amb el pas del temps, les barraques s'han convertit en cases de planta baixa que s'han millorat i ampliat a mesura que creixia la població. Segons els Serveis Socials de l'Ajuntament de Girona, dels 41 habitatges que hi ha en terrenys públics, només quatre es troben en mal estat.

La muntanya de les Pedreres és, certament, una zona pobre i desendregada. La meitat de la població que hi viu està a l'atur i els carrers estan plens d'objectes abandonats. Tot i això, les condicions de vida han millorat molt i, en alguns casos, fins i tot es pot parlar de benestar. Un dels veïns de les Pedreres, per exemple, disposa d'un terreny de més de 8.000 metres quadrats i d'una desena de cavalls de raça espanyola que participen en competicions de doma. Les persones que viuen a les Pedreres se senten orgullosos dels seu barri, que consideren més segur i agradable que els pisos de la Font de la Pólvora. "Aquí, els nens poden jugar al carrer sense perill. I mira quines vistes de Girona que tenim!", comenta amb satisfacció un veí.

El desallotjament de les Pedreres té un precedent important a Girona. A l'altra banda del Barri Vell, hi ha la muntanya de Montjuïc, que a mitjan segle passat es va omplir de barraques, habitades per més de 3.000 persones. A finals dels anys setanta, les barraques van ser destruïdes i la població expulsada per construir-hi xalets i cases unifamiliars.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

URBANISME // LA FEDERACIÓ D'ENTITATS ATENEU L'HARMONIA ESTUDIA DENUNCIAR RAIMOND BLASI, REGIDOR DEL DISTRICTE DE SANT ANDREU, PER PREVARICACIÓ

Demostració de força veïnal de la lluita per l'Harmonia

Antonio Alcántara

@Antalcantara

El dissabte 24 de maig era la data anunciada per la plataforma d'entitats de l'Harmonia per obrir, simbòlicament, el casal de barri ubicat al complex industrial de la Fabra i Coats. La plataforma fa vuit anys que reivindica l'equipament. Els responsables municipals del districte barceloní de Sant Andreu van ordenar el tancament total de l'accés a la fàbrica i, des del divendres 23 de maig, diversos efectius de la unitat d'antidistúrbis de la Guàrdia Urbana (UPAS) van acordar el recinte.

La jornada va transcórrer, tal com havien plantejat des de l'organització, de manera cívica, festiva i amb una participació intergeneracional, en el marc de les Festes de Primavera. L'únic moment de tensió es va produir quan la Guàrdia Urbana va impedir que el veïnat accedís al recinte. Un veí de prop de seixanta cinc anys va denunciar que havia perdut una dent pel cop de l'escut d'un policia. La convocatòria d'activitats per accedir al recinte durarà tota la setmana a la plaça de Can Fabra i compta amb el suport del teixit associatiu de Sant Andreu i d'altres barris i entitats de la ciutat de Barcelona. Entre aquests suports, destaca el dels veïnats de la Bordeta i Sants, que ja van ocupar l'espai de Can Batlló de manera pactada i pacífica l'any 2011, o el de la Plataforma de Gestió Ciutadana de Barcelona, que aglutina les entitats que gestionen equipaments públics amb la mateixa fórmula que planteja l'Harmonia.

Segons la plataforma, el Districte de Sant Andreu busca la confrontació entre les entitats del territori

Per a Marc Dalmau, de Can Batlló, la situació que es viu avui dia a Barcelona és molt similar a la dels anys setanta. Considera que "la crisi i la reestructuració del capital obre moltes oportunitats i que la gestió d'allò públic n'és una". "Ens han volgut fer creure que el que és públic només ho pot gestionar l'administració i públic significa de la comunitat, no pas de l'administració", diu Dalmau. Per la seva banda, Anna Sellarés, de la Plataforma de Gestió Ciutadana de Barcelona,

explica que l'Harmonia era l'exemple per veure si el treball que han fet amb l'Ajuntament per definir el marc normatiu de la gestió ciutadana era real. "Els fets ens demostren que han estat paraules buides. A l'hora de la veritat, la gestió cívica depèn de la voluntat del polític de torn que hi hagi a cada lloc. Fan el que volen", conclou.

VUIT ANYS DE REIVINDICACIÓ

A finals de 2005, responant a la pressió veïnal, es va fer públic l'acord entre l'Ajuntament de Barcelona i la immobiliària Renta Corporación per comprar els edificis de l'antiga fàbrica tèxtil Fabra i Coats. Entre moltes altres coses, van decidir que s'hi ubicaria un Casal de Barri. A partir d'aquest moment, les entitats de barri van decidir crear la Federació d'Entitats Ateneu l'Harmonia amb l'objectiu de gestionar l'equipament. Actualment, la plataforma està formada per dotze entitats de caràcter social, cultural i de lleure i compta amb prop d'un miler d'associades. Tal com explica Xavier Serra de l'Harmonia: "Durant tot aquest temps, hem recollit les inquietuds i les necessitats de veïns, veïnes, entitats i col·lectius per conformar un equipament de tothom i per a tothom, establint sinergies i sumant complexitats". Han organitzat sis edicions de les Festes de la Primavera, set calçotades populars al carrer, xerrades, debats, concerts i espectacles.

Des de la plataforma, han mantingut una relació de corresponsabilització amb l'Ajuntament de Barcelona, han seguit els processos de participació que ha proposat el Districte de Sant Andreu i han fet un seguiment intensiu de l'evolució de l'equipament, incloent-hi el disseny dels espais interiors de l'edifici, que són fruit d'una proposta que la plataforma va entregar al districte.

EL PAPER DEL REGIDOR

L'Ajuntament de Barcelona ha fet públic que gestionarà l'equipament mitjançant una fórmula de cogestió entre l'empresa privada, l'Ajuntament i algunes entitats. El regidor del districte, Raimond Blasi (UDC), va assegurar que l'obertura del casal compta amb el suport i amb la participació de dinou entitats, com l'Associació Catalana d'Amics de les Orquídies

o l'Associació Beach Tennis Catalunya. A través d'un comunicat, l'Harmonia explica que han contactat amb elles i que han desmentit les afirmacions del regidor: "Només hi volen un espai on emmagatzemar les coses". Segons la plataforma, el Districte de Sant Andreu busca la confrontació entre les entitats del territori, un joc en el qual la Federació "no està disposada a participar".

DENÚNCIA PER PREVARICACIÓ

Davant les irregularitats del procés administratiu per la gestió del Casal de Barri, la plataforma d'entitats de l'Harmonia assegura que tirarà endavant totes les accions i els processos necessaris. Les portaveus de l'entitat han anunciat que "en cas que la reunió amb Xavier Trias -que tenen programada pel dimecres 28 de maig- no aporti cap solució", denunciaran el cas a la fiscalia per si el consistori ha incorregut en un delictes de prevaricació. Així els ho han recomanat els seus assessors legals.

Tant l'Ajuntament del PSC com el de CIU van assegurar a les entitats de l'Harmonia que l'adjudicació de la gestió del Casal de Barri seria directa si no hi havia altres entitats interessades. Tot i això, el 3 d'octubre de 2013, l'Ajuntament va informar, per correu electrònic, que hi havia altres entitats que hi tenien interès. Es tractava d'Iniciativa Andreuena. Aquest fet va motivar la creació del concurs públic. Les integrants de l'Harmonia van denunciar que aquesta entitat s'havia creat especialment per a l'ocasió i que no tenia cap activitat prèvia al barri.

El 23 d'abril, l'Ajuntament va fer pública la valoració dels projectes. Va declarar desert el concurs públic per a la gestió, ja que cap de les dues entitats no arribava a la puntuació mínima del 70%.

Des de la l'Harmonia, han informat que, quan van consultar el dossier públic del concurs, van descobrir que, el 25 de febrer, just tres setmanes abans de la presentació dels projectes candidats, el districte ja havia preguntat als serveis jurídics de l'Ajuntament de Barcelona si podien "reconsiderar" el model de gestió cívica, en cas que el concurs es declarés desert, per poder concedir la gestió a altres entitats, tant públiques com privades. El 22 d'abril, un dia abans de comunicar que el concurs havia quedat desert i obrir el període d'al·legacions, el regidor Raimond Blasi va signar el retorn de la partida pressupostària destinada al conveni. D'aquesta manera, desapareixia la fórmula de gestió cívica. 4

El veïnat va omplir els carrers de Sant Andreu per reclamar la gestió ciutadana del casal de barri el 24 de maig d'enguany / VÍCTOR SERRI

ENSENYAMENT // LES ESCOLES RURALS CONTRIBUEIXEN A MANTENIR VIUS ELS VINGLES ENTRE LA POBLACIÓ I EL TERRITORI

L'escola de les tres pes: petita, pública i de poble

Jordi Julià, Nereida Mestre i Xavier Puig

@jordijs @nereidamestre @xavierps7

“Els crits dels nens donen vida al poble”, explica el director de l'escola Puig Segalar de Viladamat, Miquel Payaró. Una cinquantena de nens i nenes omplen diàriament la petita escola d'aquesta població empordanesa. A diferència del model convencional, l'alumnat s'agrupa en només quatre classes: una per la mainada de preescolar i tres per la canalla que fa primària: cicle inicial (primer i segon), cicle mitjà (tercer i quart) i cicle superior (cinquè i sisè).

Per a Payaró, aquesta és l'organització ideal de qualsevol mena d'escola. “Fa sis anys que no ensenyo res d'informàtica; ho vaig fer amb els alumnes de sisè un curs i, des de llavors, s'ho expliquen entre ells mentre fan els treballs”, narra el professor, satisfet. L'agrupació cíclica li permet treballar la cooperació entre grans i petites i, alhora, redueix les dificultats de gestionar grups d'edat heterogenis.

Gairebé 400 centres educatius catalans constitueixen el nombrós grup d'escoles rurals

Però l'escola de Viladamat no és l'única que adopta aquesta metodologia. Gairebé 400 centres educatius catalans constitueixen el nombrós grup d'escoles rurals, repartides per tot el territori i agrupades en zones escolars rurals (ZER).

UN MODEL EDUCATIU PROPI

“Un poble sense escola és un poble solitari”, afirma Marta Barrera, membre del Secretariat d'Escola Rural de Catalunya. Durant anys, l'escola rural catalana ha lluitat per mantenir oberts els centres i conservar, d'aquesta manera, l'arrelament de la mainada al seu poble.

Miquel Payaró, que també és membre del secretariat i professor adjunt a la Universitat de Girona, explica que l'escola rural fomenta el sentiment de pertinença dels nens i les nenes i enforteix els lligams entre elles. Per Payaró, aquest model d'escola ajuda i contribueix

a l'equilibri territorial i al manteniment demogràfic de la zona.

Un dels trets diferencials de l'escola rural rau en les dimensions dels centres: escoles petites, classes reduïdes, poc professorat i un mínim de sis alumnes. Payaró la defineix com un “luxe educatiu” de metodologia alternativa, basada en la interacció entre alumnes, l'atenció individual a la diversitat de ritmes d'aprenentatge i la flexibilitat del treball. Tot plegat constitueix un mètode personalitzat i fet a mida de les estudiants que potencia la seva autonomia, la responsabilitat i els hàbits de treball dels nens i nenes.

A moltes escoles rurals, es treballa a partir de projectes -anomenats *centres d'interès*- sobre un tema concret consensuat pel mateix alumnat. Això permet el treball conjunt de tot el grup i, al mateix temps, que cadascú se centri en aquells aspectes que hagi de reforçar. Per exemple, si s'escull la primavera, les més petites exploren les formes de les fulles, altres aprenen els noms de les plantes i les més grans treballen l'astronomia.

Una altra eina important són els grups cooperatius, que permeten treballar en un dels valors més importants de les escoles rurals: que les més grans ense-

nyin les petites i a l'inrevés. Des de l'experiència d'haver estat alumna d'escola rural, Roser Boix, una de les referents catalanes en la matèria, considera que “ajuntar i etiquetar els infants per edats no té cap sentit. Si, a la vida adulta, ens trobem tots barrejats, per què no podem estar-hi, també, a l'escola?”.

LES ZER, TRET DIFERENCIAL

A diferència dels anomenats Centres Rurals Agrupats (CRA), un model potenciat pel govern espanyol el 1986, on les escoles properes s'organitzen per compartir determinades professores (música, llengües estrangeres, educació física), els centres que formen part d'un ZER també comparteixen el projecte educatiu, organitzen trobades periòdiques i, en molts aspectes, treballen com si fossin una sola escola. Aquest model organitzatiu també serveix per abaratir costos, per exemple, a l'hora de llogar autocars per les excursions.

Tot i que, segons el professorat, no hi ha dificultats de rendiment i s'obtenen bons resultats acadèmics, l'escola rural està en combat constant per defensar el seu model. Si bé es reconeix que el suport de l'administració ha millorat els darrers anys, la sensació entre les professionals

és que no hi ha una voluntat clara d'aportar pel creixement d'aquest model.

Més enllà d'un mer espai d'aprenentatge, l'escola del poble es converteix en un punt de trobada cultural, que aglutina activitats i persones de totes les edats. A Viladamat, per exemple, la biblioteca del col·legi ja s'ha convertit en el fons bibliogràfic del poble, accessible per a tota la població. **4**

L'escola rural treballa per potenciar l'autonomia, la responsabilitat i els hàbits de treball de la mainada / XAVIER PUIG

Dèficit formatiu

Tant Roser Boix com Miquel Payaró coincideixen en la necessitat de reforçar l'estudi i el reconeixement de l'escola rural en la formació de les noves docents. Només tres universitats catalanes ofereixen assignatures sobre l'escola rural com a optatives, a les quals cal afegir el Màster d'Educació i Desenvolupament Rural que ofereix la UB. La poca oferta es transforma en desconeixement de l'escola rural entre bona part del professorat i repercuteix, d'una banda, en la manca de reconeixement de la tasca que desenvolupen i, de l'altra, en les capacitats de les docents per gestionar les particularitats del model quan hi entren en contacte per primera vegada. Per suplir això, moltes ZER han establert protocols, que podríem anomenar d'immersió, pel professorat que s'hi incorpora per primera vegada.

A DEBAT

Ocupació fantasma i desaparició d'aturats

Jordi Berbis

Economista del Seminari Taifa

@jor_berbis

Arran de la publicació de les últimes dades d'afiliació a la Seguretat Social i de l'Enquesta de Població Activa (EPA), hem sentit discursos bastant triomfalistes al voltant de l'inici de la recuperació de l'economia als mitjans de comunicació. Com sempre que parlem d'economia, la interpretació que es fa de les dades sovint amaga la realitat. Ens hem de creure aquestes dades?

En primer lloc, analitzarem les dades d'afiliació a la Seguretat Social. Segons les últimes dades publicades, el mes d'abril es van afiliar 133.765 persones més al conjunt del sistema. La majoria d'aquestes noves altes laborals són relacions laborals per compte d'altri. Fins a quin punt aquest augment de l'afiliació implica que estem *sortint de la crisi*, tal com diuen els discursos oficials? Per respondre, haurem d'analitzar de manera detallada les dades disponibles. Si observem la distribució geogràfica de l'augment d'afiliació, més de la meitat de l'augment es concentra a les comunitats autònomes on el sector turístic té un pes econòmic important i, sobretot, a les províncies costaneres. Quan analitzem la distribució sectorial:

tant en el cas del règim general com en el cas del d'autònoms, l'augment de l'afiliació es concentra a l'hostaleria i el comerç. Si analitzem l'evolució per gèneres en termes interanuals, les dones són el col·lectiu que ha augmentat més la seva ocupació. Pel que fa als tipus de contracte, el 55% corresponen a contractes temporals i el 28% són fixos discontinus. Si bé les dades mostren un augment respecte a les de l'any passat, tot plegat indica que bona part de les noves afiliacions tenen un component estacional molt alt, definit per la Setmana Santa. Afirmar que això és un *inici de la recuperació* només té sentit basant-se en dues interpretacions. O bé la recuperació de la taxa de guany descansa, un cop més, sobre les esquenes de la classe treballadora en forma d'abaixada de salaris i empitjorament de les condicions laborals, o bé s'utilitza la creació d'una ocupació que, per definició, és precària, temporal i molt lligada a l'activitat turística com a recurs propagandístic. Respecte a això, les dades ens indiquen que estem davant un tipus d'ocupació que, un cop passada la temporada turística, es podria esvaïr. Des del nostre punt de vista, aquest *avenç* en l'ocupació és més aviat una interpretació

propagandística de les dades, que sí que apunten, en canvi, cap a una intensificació de l'explotació, conseqüència directa de les mesures aplicades durant la crisi.

En segon lloc, analitzarem les dades de l'EPA. Les dades publicades a principis de mes es refereixen al primer trimestre de 2014 i, per tant, no inclouen les dades de la Seguretat Social anteriors. Segons aquestes dades, el nombre d'ocupats disminueix 184.600 persones. Tan-

Si el que estem presenciant és l'inici de la recuperació, es basa -sens dubte- en l'augment de l'explotació

mateix, quan analitzem les dades d'activitat de la mateixa EPA, ens trobem que els actius -persones que treballen o estan a l'atur- es redueixen 187.000 persones. L'efecte estadístic és un augment de l'atur del 0,2%. Aquest fenomen mereix una explicació a part. En línia amb les teories liberals sobre l'atur, oficialment, es considera com a aturada aquella persona que, durant les últimes quatre setmanes,

ha estat fent *cerca activa de feina* o qual-sevol activitat per muntar un negoci. Les persones que no entren en cap de les categories anteriors es consideren inactives. Resumint i fent servir el llenguatge oficial, es considera com a aturada la persona que té *actituds proactives* o que és *emprenedora*. No cal dir que, segons les definicions de l'EPA, qui no compleixi amb aquests requisits no mereix ni ser socialment considerat com a aturat. Per tant, aquelles persones que necessiten una feina i s'han desanimat o les que l'han deixada de banda per situacions personals o per estudiar queden invisibilitzades a les estadístiques oficials.

Ara que acabem de passar per unes eleccions europees, hem de tenir present que la definició d'aturat, segons les estadístiques oficials, no és més que l'aplicació directa de la concepció de la UE al respecte. L'aturat és la persona que no té prou *empleabilitat* -o sigui, que no genera prou benefici per a les empreses-, definició que desplaça la culpabilitat de l'esfera col·lectiva a la individual, és a dir, culpabilitza les víctimes.

Per resumir la lectura de les dades que explicàvem anteriorment: des de tots els punts de vista, l'ocupació creada segons

/ ANDREA LUCIO

les estadístiques no es pot interpretar, ara per ara, com l'inici de la recuperació si ens atenyem exclusivament a la creació de llocs de treball. Especialment quan analitzem la seva composició de manera detallada.

Com a conclusió, si extrapolem les tendències que apunten les dades, els llocs de treball creats tenen les característiques que busca el capital. A saber, una ocupació subordinada exclusivament a les necessitats de les empreses, poc estable i, gràcies a l'última reforma laboral, en condicions encara més dolentes pels treballadors. Tal com apuntàvem abans, si el que estem presenciant és l'inici de la recuperació, es basa -sens dubte- en l'augment de l'explotació. Pel que fa als aturats, ens porta a la invisibilització d'aquells que no encaixen amb la definició liberal. Al mateix temps, però, hem de tenir present el paper que juguen els aturats dins el capitalisme com a exèrcit de reserva per als assalariats, com a amenaça per pressionar els salaris a la baixa. És a dir, ens trobem davant l'escenari perfecte per a la recuperació de la rendibilitat del capital, objectiu real de les polítiques laborals aplicades. ◀

PERSPECTIVA

Decreixement i conflictes per l'escassetat de recursos

José Luis Gordillo

 Centre Delàs d'Estudis
per a la Pau
@La_Directa

Les propostes més publicades per superar la crisi econòmica actual tenen com a premissa la presumpció que és possible tornar a créixer com en els bons temps passats. Per això la discussió se centra, sobretot, en els mitjans per aconseguir-ho i en les conseqüències socials d'adoptar-ne uns o altres. Els neoliberals insisteixen en les polítiques d'austeritat i de devaluació interna per fer realitat, se suposa, una acumulació de capital que hauria de permetre inversions generadores de llocs de treball. Per la seva banda, l'esquerra enemiga de les polítiques d'austeritat no va molt més enllà de tornar a apostar, a curt termini, per les clàssiques mesures keynesianes d'incentivació estatal de la demanda que tan bons resultats van donar als països occidentals durant la segona meitat del segle passat. Però la represa del creixement econòmic depèn només d'això? És més: continua sent realista, l'any 2014, a Europa, proposar-se l'objectiu del creixement econòmic, que necessàriament comporta l'increment de l'ús dels recursos no renovables i de l'emissió de contaminació?

El creixement econòmic està mort i enterrat perquè ja hem traspassat els límits naturals de sostenibilitat del planeta

L'editorial *El Viejo Topo* acaba de publicar *El final del crecimiento*, de Richard Heinberg, escriptor i periodista nord-americà especialitzat en temes d'ecologia i energia. Es tracta d'un llibre important que hauria de ser de consulta obligada a partir d'ara. Ras i curt, Heinberg afirma amb contundència que el creixement econòmic tal com l'hem conegut està mort i enterrat perquè ja hem traspassat els límits naturals de sostenibilitat del planeta. En concret, Heinberg diu que l'esgotament progressiu dels combustibles fòssils (petroli, gas i carbó) i de diversos minerals (urani, coure, bauxita, magnesi, potassi, ferro, estany, titani, zinc, metalls rars, etc.), la proliferació dels impactes ambientals negatius produïts tant per l'extracció com per l'ús excessiu dels recursos renovables i no renovables (canvi climàtic,

reducció de la biodiversitat, disminució de l'accés a l'aigua potable, etc.), més els trastorns financers coneguts per tots, converteixen en una quimera una hipotètica represa del creixement econòmic convencional a escala planetària.

La problemàtica a la qual fa referència Heinberg no és pas una novetat. Va ser debatuda àmpliament per primera vegada ara fa quaranta-dos anys, arran de la publicació, el 1972, del primer informe del Club de Roma, titulat justament *Els límits del creixement*. Fa deu anys, coincidint amb la invasió i l'ocupació de l'Iraq, diversos autors van fer advertències molt serioses sobre la proximitat de l'anomenat pic del petroli, com el físic Robert L. Hirsch, autor d'un famós informe sobre la qüestió, que va ser llargament llegit i debatut entre les elits occidentals. El mateix Heinberg va publicar un altre llibre sobre el tema amb un títol prou significatiu: *The Party's Over* (La festa s'ha acabat). Tot el que s'ha publicat a França amb el rètol de *Decreixement* té com a punt de partida la mateixa temàtica. Per tant, el que és nou és l'afirmació rotunda que ja hem ultrapassat els límits naturals de sostenibilitat i, en conseqüència, que ja s'han complert o estan a punt de com-

plir-se les previsions pessimistes fetes fa més de quatre dècades.

El punt de vista de Heinberg obre una nova perspectiva d'anàlisi de la crisi actual. Així doncs, aquesta no seria una crisi més del capitalisme de la qual sortirem tard o d'hora amb més o menys patiment social. Seria una autèntica crisi de civilització que no acabarà fins que no siguem capaços de construir una societat igualitària compatible amb el caràcter finit del nostre planeta.

Com diu Heinberg, tots els grans objectius, els mitjans tecnològics i els canvis organitzatius que s'haurien de dur a terme per fer-la realitat estan inventats i explicats a una colla de publicacions a l'abast de tothom. El problema no és d'imaginació, no és d'incapacitat de fer propostes viables per afrontar amb èxit la necessària transició cap a un nou tipus de societat. Els grans obstacles per assolir-la són, en primer lloc, les resistències dels *lobbys* financers i empresarials a acceptar qualsevol canvi que perjudiqui els seus interessos econòmics i, en segon lloc, la persistència d'un imaginari col·lectiu que continua idealitzant el consum i l'acumulació de béns en detriment d'altres valors humans.

/ JORDI SUNYER

Per altra banda, si és veritat que ja no es pot créixer més, aleshores, és fàcil pronosticar que el segle XXI serà sumament conflictiu. Si és cert que, d'aquí pocs anys, començarà el declivi de la producció de petroli, gas i carbó i d'altres minerals esgotables, llavors, el que s'hauria de fer és repartir equitativament els recursos que queden entre els diferents països i regions del planeta mentre es du a terme la inevitable transició cap a una societat més sòbria i amiga de la terra. Perquè, en absència d'un repartiment just i igualitari, la lluita de classes i els enfrontaments entre nacions per l'apropiació dels recursos escassos seran cada cop més aferrissats. L'ecofeixisme, el darwinisme social i l'imperialisme poden torna a tenir un gran suport popular. De fet, les guerres promogudes pels EUA i els seus aliats els últims anys s'haurien de veure i valorar des d'aquesta òptica. Per això el complement perfecte a la tesi de Heinberg és el llibre de Michael T. Klare, *Planeta sediento, recursos menguantes. La nueva geopolítica de la energía*. Aquest llibre també l'hauria de llegir tothom o, com a mínim, tots aquells que vulguin entendre les causes dels grans conflictes de l'època que ens ha tocat viure. 4

IMPRESSIIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Com aigualir el Multireferèndum

Oscar Sisteré i Saureu
@osistere. Lleida

Senyor Àngel Ros,
A vostè, el deu desesparar la participació ciutadana. Només així s'entén que, les darreres hores, hagi obsequiat la ciutadania de Lleida amb dos mesures impròpies d'un govern que es vulgui titllar de progressista.

El primer pas va ser denegar el permís per posar una quinzena de taules de votació a Lleida amb l'objectiu de demanar l'opinió de ciutadans com vostè en diferents temes, entre els quals, si volem que el

servei d'abastament d'aigua sigui gestionat directament per l'Ajuntament. L'equip de govern del PSC, excedint les seues atribucions i, a diferència de molts altres ajuntaments, fent una lectura extremadament rigorosa de la resolució de la JEC, va creure's legítimament per prohibir una consulta ciutadana.

Per reblar el clau, hores després, els diaris de Lleida ens anunciaven que la generositat de l'empresa Aigües de Lleida havia permès crear un *fons social de solidaritat* per subvencionar la factura de l'aigua a famílies pobres. A aquesta operació per intentar aigualir el Multireferèndum, senyor Ros, només li falla un detall: de veritat creu que la població és tan immadura per no ser conscient del que està perpetrant aquesta administració presumptament socialista amb mesures com aquestes?

Amb afecte i esperant l'habitual carta de resposta (que en això sí que no esmercem recursos), s'acomoda cordialment. ◀

PENSEM

Goïânia, laboratori repressiu

Berta Camprubi
@Bertacamprubi

“E”l Tiago ja està fora de la ciutat, pots estar tranquil·la”. “Si necessita refugi polític, el pare d'un col·lega que va lluitar a la resistència durant la dictadura sap d'un lloc tranquil”. “Treu la bateria del mòbil i presenta't abans d'entrar a la reunió”.

Se'm fa estrany escoltar frases com aquestes fora de les pel·lícules de maquis o llibertàries. El divendres a les sis del matí, la policia, amb metrallera i emmascarada, va irrompre a casa de dos nois de dinou anys amb l'ordre d'escorcollar i detenir per danys qualificats, incitació al crim i pertinença a banda o quadrilla. Eren tres membres del Frente de Luta pelo Transporte Público de Goiânia, altrament dits líders del col·lectiu. També han regirat i confiscat alguns objectes a casa d'altres companys. I encara resten cinc mandats de cerca i captura per executar.

El dia 3 de juny, aquesta ciutat del vell

mig del Brasil acull l'últim amistós de la selecció abans del Mundial de Futbol. Davant l'estadi i durant l'horari del partit, s'ha convocat l'esdeveniment *Não Vai Ter Amistoso* -en referència a l'eslògan de la lluita anti Copa *Não Vai Ter Copa*. La interpretació que en fem és que l'Estat està aplicant una repressió contra els moviments socials de manera experimental, a l'espera dels resultats que obtenen les reivindicacions en contra de l'enfrontament esportiu.

Han fet fugir d'aquests carrers o han tancat entre reixes aquells que motivaven i articulaven la majoria de manifestacions, que normalment no superaven les 200 persones. Aquesta operació policial repressiva, però, ha propiciat la convocatòria d'una reunió contra la criminalització de la lluita popular, que ha comptat amb la participació de més de 300 persones, entre professors, advocats i membres de partits d'esquerra. Em sembla que, a les grans ciutats que acolliran partits oficials, hauran de canviar d'estratègia repressiva. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana, hem patit la repressió a la pròpia pell i al nostre propi local. Estem en un moment complex, a la DIRECTA. Tenim molta, moltíssima, feina. Tenim tanta feina que, el dilluns, algunes de nosaltres no vam poder anar a la manifestació de rebuig al desallotjament del CSA Can Vies perquè ens vam haver de quedar treballant a la redacció. Estavem fent una reunió important per preparar la propera assemblea general del col·lectiu. També estavem tancant el suplement que traïem aquesta setmana amb motiu de la campanya per aturar el projecte de BCN World. Aquestes són les coses que acostumem a fer cada dia al nostre local. De cop i volta, vam sentir crits i corredisses, vam veure que venia gent corrent cap al local. Fugien de les càrregues policials que assetjaven tot el barri de Sants. Darrere d'elles, venien els antidistúrbis. La resta, ja la sabem... a part de tot el que

s'ha dit, ens vam endur un bon ensurt. Volem donar les gràcies a tothom per les moltes mostres de suport que hem rebut i volem enviar una abraçada ben forta al nostre distribuïdor -que va rebre un cop de porra a través del vidre- i a la resta de persones ferides per les càrregues policials. També volem donar tot el nostre suport a Can Vies i al seu projecte, que segur que no acabarà aquí. Com hem dit abans, estem en un moment complex; algunes teníem els ànims una mica decaiguts, però, coses com aquesta ens esperonen i ens recorden perquè fem el que fem. Ho ha expressat -de manera molt poètica- el nostre company Àlex a través del Whatsapp: “Ahir, pràcticament desesperats per com tirem endavant el projecte i, després, ens desperta el soroll de vidres trencats. Com si algú ens recordés que hem d'existir”. No ens faran callar, no estem soles, seguim i seguirem. Fins la setmana que ve. Salut!

FE D'ERRADES

- A la pàgina 3 de la DIRECTA 362, calia afegir que, tot i que l'ERO es va aturar oficialment, la direcció de La Xarxa de Comunicació Local va acomiadar quinze treballadores de manera “dràstica i arbitrària” i va rebaixar el sou a la resta.

EL RACÓ IL·LUSTRAT

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

CC BY-NC-SA LICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Commercial-Sense Obra Derivada 2.5
Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.
No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva licència.
// Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una licència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta licència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbott Way, Stanford, California 94305, USA.

L'espina dorsal de la Directa són les subscripcions. Tot i això, rebem una subvenció estructural de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser un mitjà en llengua catalana, que suposa menys d'un 2% del pressupost. Per això hem de posar el seu logotip.

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il·lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

Victor Yustres **Així està el pati** Quique Badia **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Josean Llorente i Carles Bianco **Agenda** Roger Costa Puyal **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Víctor Serrí **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes **COORDINACIÓ WEB** Manel Ros

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 27

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonenesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARÉSME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Ricardo Angora:

“Hi ha una línia vermella que no podem traspassar: l’atenció sanitària”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

El sexe que ens fa felices

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Illacrua 195

DIRECTA 363
28 de maig de 2014

FOTOGRAFIA:
Carles Palació

A FONTS | EL MULTIREFERÈNDUM COM A EINA DE TRANSFORMACIÓ

Fer créixer la democràcia d'arrel

Que la Junta Electoral Central l'hagi prohibit n'és una prova ben clara: la idea del multireferèndum té força. L'acte de parar la taula i cridar a votar és radical. Reclama l'atenció sobre qüestions de vital importància i ho fa promovent una metodologia compromesa amb la confluència cooperativa de la ciutadania organitzada per la transformació social. Aquesta primavera ha brotat desobedient a moltes viles i ciutats i ha donat a conèixer una eina de referèndum obert, en els camins d'una democràcia d'arrel, creixent i directa. Com podem fer-ho perquè continuï arrelant i donant fruits?

Santi Eizagirre Anglada
afons@directa.cat

La proposta ve d'antic i, alhora, és innovadora. Combina el vot electrònic i el presencial en una convocatòria multitemàtica. És una eina de futur perquè està orientada a la reapropiació de la política en un moment en què aquesta requereix, amb urgència, pràctiques de ciutadania imaginatives. Promou l'ideal d'una democràcia de carrer, que posi en mans de les persones el dret a decidir sobre problemàtiques comunes. Invoca la necessitat de repensar el distanciament entre l'acció social institucional i sacralitzada, d'una banda, i la que fa la ciutadania activa i és menystinguda de manera reiterada, de l'altra. Diu a crits una cosa que fa temps que fa rum-rum: que, aquí, la participació canta.

És possible continuar sent d'esquerres?

Al llibre *¿Podemos seguir siendo de izquierdas?* (Pol-len Edicions, 2014), l'escriptor i filòsof Santiago Alba Rico respon aquesta pregunta tan pertinent amb una triple afirmació. Planteja la urgència de ser econòmicament subversives i políticament reformistes i, alhora, d'elaborar un programa conservador en el sentit antropològic. Tot això és necessari, per a aquest autor, per donar significat al fet de ser d'esquerres avui dia. Aquesta tríada es pot resseguir a les preguntes plantejades pel multireferèndum i ens anticipa

les línies d'acció per la justícia social democràtica d'aquest nou mil·lenni.

Una de les coses que potser s'han dit més del multireferèndum és que alerta que la mobilització ciutadana passa per abordar la complexitat i la complementarietat entre lluites socials. Pretén oferir aplicacions per a la simbiosi de les multituds que cerquen mecanismes de governança i treballen en xarxa amb un sentit democràtic. Aquest reconeixement es du a terme

El Multireferèndum és una eina de reapropiació de la política en un moment en què aquesta requereix pràctiques de ciutadania imaginatives

des d'una posició que ressalta el valor de crear un llenguatge crític preocupat per la construcció d'espais comuns i punts d'acord. Un argumentari que pot promoure la institucionalització de polítiques públiques orientades a preservar la possibilitat de vida i llibertat col·lectives.

Preguntes a l'arrel del problema

És evident que no hi ha canvi d'estatus polític sense una visió multidimensional de la jugada. Per a Alba Rico, davant d'un sistema d'explotació *resilient* i innovador –en constant revolució per-

IL·LUSTRACIÓ:
Miguel Pang

manent— esdevé necessari plantejar un trencament radical amb el mercat com a regulador universal de les relacions socials. Ser revolucionàries en l'àmbit econòmic vol dir, també, subvertir el dogma capitalista en el món de les idees. Destituir les regles de joc de l'abecedari neoliberal amb arguments i actuacions rigoroses que posin l'economia al servei de les persones. Practicar el decreixement és l'opció més sensata—més aviat, l'única— que tenim per perdurar com a societat. Al marge que ens sigui impossible aplicar-lo a tots els àmbits de la nostra vida quotidiana com a individus, la seva planificació a nivell institucional hauria de ser de llei, perquè és necessària per vehicular canvis en tants àmbits com sigui possible. Això, però, implica un gir copernicà en el pensament i l'acció sobre les pràctiques econòmiques en l'esfera pública. Si, a Internet, on la informació flueix amb menys problemes, sembla que aquest canvi de xip ja s'ha fet, en la discussió política dels mitjans de comunicació o en el si de les administracions, no passa el mateix. Dir un gir copernicà vol dir promoure un canvi de mentalitat que es converteixi en canvi d'hàbits.

Posar taules al carrer i demanar vots és una manera de materialitzar aquest anhel. El repte esdevé trencar amb l'imperi del mercat com a sistema de dominació cultural. Una cosa que,

sense aquest tipus d'iniciatives, semblaria inabastable, però que, convertit en pregunta dicotòmica, esdevé plausible. Anar a l'arrel material del problema, molt més enllà de la responsabilitat social corporativa, apostant per la cooperació i el desenvolupament local com a principis territorials bàsics d'un altre tipus de política econòmica. Perquè hi ha una altra manera de fer i pensar la política econòmica i això és el que emergeix de totes les preguntes del multireferèndum.

—
L'única opció que tenim per fer valer els interessos de la majoria és reconstruir la utilitat ciutadana del marc jurídic democràtic

—
Així, el multireferèndum actua com a denúncia del clúster mafiós i cleptocràtic—legítimament per la sociovergència—que fomenta les ludopaties, l'esclavatge sexual i el turisme *gastrodepredador*, amb iniciatives com la de BCN World. Aquesta mateixa oligarquia ens situa a la cua del món en transferència del coneixement, mentre que l'atracció de capitals o valors com la competitivitat i el mite de la creació de llocs de treball continuen sent dominants en el pobre discurs econòmic dels partits polítics hegemònics. Si la batalla política s'es-

muny en el magma líquid de l'esfera pública, el repte dels moviments socials és posar les arrels sobre la taula i omplir copes amb sintagmes líquids—com l'economia solidària— que han de possibilitar les múltiples formes que té la vida. La nostra arma principal és recuperar sabers i construir alternatives.

La revolució permanent capitalista

Alba Rico destaca la importància de reivindicar el dret i l'acció de la justícia com a mecanismes que, malgrat ser molt imperfectes, constitueixen l'única eina amb què comptem les classes explotades per neutralitzar la revolució permanent capitalista. En la línia de fer possible un canvi democràtic en la política econòmica, és urgent poder auditar el saqueig financer de les administracions públiques. Actualment, les elits estan orquestrant un espoli que és naturalitzat com si es tractés d'un esdeveniment meteorològic. Davant d'això, cal reivindicar l'Estat de dret des de l'esquerra i fer-ho sense complexos, fins i tot els sectors llibertaris. Això passa per intervenir en les narratives discursives dominants i exigir que es depurin responsabilitats. De nou, ens trobem amb el repte de dotar de sentit, amb arguments i mecanismes de control, la necessitat imperativa de regular el mercat. La pregunta que es planteja en el marc del multireferèn-

dum de cara a no acceptar la legitimitat del deute i fer-ne una auditoria ciutadana és clara i ens situa davant la tasca de desemmascarar públicament les mentides repetides d'un sistema que avança inexorablement cap al desastre.

Un cop identificat el problema, cal que siguem capaces de tractar-lo. Contra formes d'explotació com la deutecràcia neoliberal, no tenim altra opció que reivindicar la utilitat d'un marc jurídic democràtic. No ens serveix gaire reafirmar-nos en l'evidència que tot està podrit. Reconstruir la utilitat ciutadana del dret és l'única opció que tenim per fer valer els interessos de la majoria. Aquesta qüestió va relacionada de manera directa amb fer possible les cada dia més minvades probabilitats de conservació del planeta i de l'espècie. No és fàcil ni immediat. A part d'un marc jurídic efectiu, calen pràctiques i arguments a favor del suport mutu.

El que és just i necessari

Segons Alba Rico, l'argumentari és l'apartat més fluïd de les esquerres d'avui. Si l'estat del benestar i les seves institucions són desmantellades per la contrareforma neoliberal, és, entre altres factors, per manca d'idees en l'esfera pública sobre el que és just i necessari. Els arguments a favor de l'eficiència i l'eficàcia dels serveis públics o sobre la importàn-

cia de l'existència d'unes institucions compromeses amb els béns comuns requereixen d'una presa de posició, a escala local, sobre què és la democràcia i la justícia. És per això que és molt important l'amalgama propositiva de moviments socials constituents que es posa en marxa al voltant de processos com el multireferèndum. La capacitat d'articular respostes clares en termes de justícia social davant els múltiples reptes que tenim passa per afrontar la complexitat de manera oberta, posar-li nom i correlacionar àmbits d'acció. Només contemplant l'estreta interrelació entre política, cultura i economia es pot donar valor a la democràcia participativa i a la justícia social. Només superant la parcel·lació en àmbits d'acció, que acaba conduint a l'individualisme i la competitivitat, es podrà pensar en formes de convivència més justes, pacífiques i cooperatives.

Reapropiació ciutadana

Malgrat que la narrativa oficial descriu la política a les democràcies parlamentàries com un joc de majories, la realitat institucional de les *postdemocràcies formals* s'allunya molt d'aquesta idea. Un exemple inapel·lable de la fallàcia representativa són les experiències recollides per les diferents entitats que han promogut aquesta consulta. Com tantes altres iniciatives, el multireferèndum neix de lluites anteriors que no han assolit plenament els seus objectius en termes d'institucionalització de polítiques públiques. En

aquest sentit, el multireferèndum és conscient de la seva pròpia imperfecció des d'un principi i es defineix com un procés continu, obert i transversal per decidir i debatre sobre lluites que encara no han culminat.

Avui dia, a casa nostra, potenciar la participació ciutadana va de la mà amb reclamar l'atenció sobre la fallida de la llei d'iniciatives legislatives populars, que gairebé cap dels partits amb representació al Parlament de Catalunya no ha sabut o volgut significar. Aquesta és una altra de les qüestions que aborda la primera convocatòria del multireferèndum, que planteja la importància de dotar-nos de mecanismes més efectius en el control democràtic de les institucions públiques. D'aquesta manera, es posen sobre la taula les imperfeccions monumentals del parlamentarisme i el sistema de partits en termes de democràcia participativa. Sortim a votar per una iniciativa sabent que no serà reconeguda oficialment. Exercint la legitimitat que ens atorga l'acte democràtic per excel·lència, definim prioritats sobre què significa practicar el govern local, en les múltiples escales que configuren aquest poder.

Exercir la sobirania en un sentit local

Finalment, seguint Alba Rico, podem dir que, davant la revolucionària i constant innovació capitalista, un dels complexos que han tingut les esquerres ha estat definir-se en termes conservadors. Fer front a narratives destructores

en constant procés de reinvençió sota els paràmetres immobiliàries implica reivindicar la importància d'actuar amb un sentit conservador des dels moviments socials. Que el multireferèndum tingui un dels seus epicentres en una assemblea pagesa com Som lo que Sembrem, o que compti amb el suport de plataformes locals com Aturem la MAT (que va plantejar una pregunta local als territoris de la Selva, el Pla de l'Estany, el Gironès, l'Alt Empordà i el Baix Empordà) i Aturem el Fracking, o que faci una pregunta sobre el control democràtic de l'energia a Catalunya –com va plantejar la Xarxa per la Sobirania Energètica– fa pensar en aquest sentit.

Només superant la parcel·lació en àmbits d'acció és possible pensar en formes de convivència més justes, pacífiques i cooperatives

La lluita per una alimentació lliure de transgènics –que trenqui amb la demència de la indústria agroalimentària– és un dels camps d'acció política més determinants avui dia i té relació directa amb la necessitat de tenir la mirada permanentment clavada als nostres orígens. En un futur immediat, la sobirania dels territoris en tots els sentits que fan referència a la supervivència ecològica cobrarà cada cop més importància. La lluita pel control

democràtic de l'aigua –a Lleida es va votar a favor del control públic de la gestió de l'aigua–, com passa també amb la batalla per una desmercantilització de l'energia, són qüestions molt relacionades amb la necessitat de reconèixer-nos sense complexos com a sobiranes en la conservació d'aquells béns d'interès general que gaudim de manera col·lectiva i que són un indicador de la salut de la nostra vida plegades.

Una via d'esperança

Tenint en compte que, a Catalunya, el gen llibertari és dominant en el si dels moviments socials, la manera com s'ha plantejat aquesta consulta multifactorial es pot caracteritzar com una proposta d'avantguarda per al perfeccionament dels mecanismes de presa de decisions democràtics. El més destacable –al marge de les qüestions que el multireferèndum posa sobre la taula a través de les preguntes sobre les quals gira aquesta primavera– és que suggereix una via d'esperança pel que fa als repertoris d'acció amb què compten els moviments socials i la ciutadania organitzada per a la transformació social al segle XXI. Tampoc no és descabellat afirmar que la metodologia que planteja el multireferèndum ens dona una pista clara sobre què és la democràcia –si és que aquesta existeix–, en tant que procés de revolució permanent amb un respecte escrupolós per les arrels i amb l'ànim de fer escoltar i debatre la veu del carrer.

Els Mossos identifiquen les responsables d'una taula del Multireferèndum a Girona el 25 de maig de 2014

Carles Palacios

Ricardo Angora

“Hi ha moltes persones que no tenen l'atenció mèdica que necessiten”

FOTOGRAFIES:
Álvaro Minguito

Ja fa dos anys de l'entrada en vigor del Reial Decret-Llei 16/2012, amb el qual el govern del Partit Popular va deixar milers de persones en situació irregular sense targeta sanitària. A conseqüència d'això, el 22 d'abril de 2013, el jove senegalès Alpha Pam va morir a Santa Margarida (Mallorca). L'Hospital d'Inca no havia volgut fer cap seguiment de la seva tuberculosi adduint que no disposava de la “identificació nominal”. Pam és una de les víctimes d'aquesta norma sense sentit, contra la qual ha objectat Ricardo Angora. Cooperant als països del Sud, l'expresident de Metges del Món encarna la resposta civil contra una mesura especialment lesiva pels segments més vulnerables de la societat, entre els quals trobem el col·lectiu immigrant. Conscient que “ningú no pot patir per una malaltia de la qual no ha estat atès”, Angora s'aferra a la deontologia i els drets humans per exigir la retirada del Reial Decret-Llei, que, lluny de garantir la protecció de la ciutadania, suposa un retrocés per al benestar i la salut democràtica a l'Estat espanyol del segle XXI.

Àlex Romaguera
entrevista@directa.cat

Quan vas començar a denunciar la manca d'atenció que pateix la gent exclosa de la targeta sanitària?

La meua implicació és doble. Primer, després que s'anunciés el Reial Decret-Llei que preparava el govern del PP, Metges del Món vam activar la campanya Ningú desatès, tant per mostrar el nostre rebuig a la mesura com per poder atendre, en cas que s'aproves, el màxim nombre de persones excloses, en bona part immigrants en situació irregular. Al mateix temps, com a personal sanitari, vaig sentir la necessitat d'objectar i assistir tothom qui ho necessités des de la meua consulta.

—
“La insostenibilitat té a veure amb la mala gestió i, en cas que existeixi el ‘turisme sanitari’, aquest prové de països de la Unió Europea”

Quina estratègia utilitzeu les entitats per donar cobertura a la gent a qui s'ha retirat o no pot accedir a la credencial?

La via que hem acordat consisteix a rebre les sol·licituds a través de la xarxa. La majoria provenen de col·lectius d'immigrants, que coneixen de primera mà la situació de les persones afectades.

La teua experiència sobre el terreny, sobretot a l'Àfrica subsahariana, t'ha ajudat a prendre consciència de la dimensió del problema?

Sens dubte; et mostra la vulnerabilitat del col·lectiu immigrant, tant als seus països com en el nostre entorn social, on continua desamparat a causa de les circumstàncies econò-

miques que l'envolten. No només pel que fa al sistema de salut; també en altres àmbits de la societat. Per això, algunes entitats vam decidir proveir aquest col·lectiu d'una targeta simbòlica que, tot i no ser legal, li permetés rebre atenció mèdica.

En aquest objectiu, cal ser pragmàtic?

És fonamental. A més de reclamar el dret a l'assistència, hem de procurar que aquesta sigui efectiva. Estem parlant d'individus als quals cal evitar el pagament.

Des de l'aprovació del Reial Decret-Llei, ara fa dos anys, ha canviat alguna cosa?

En general, tot continua igual. Hi ha una part de la població exclosa del sistema sanitari. Però, si anem al detall, observem que algunes comunitats s'han negat a aplicar la llei i d'altres busquen estratègies per evitar-la i atendre tothom.

Com se superen les dificultats que imposa la norma?

Amb les organitzacions d'immigrants, establim un acompanyament als centres mèdics. Paral·lelament, els 1.500 professionals que hem objectat ens coordinem per cobrir cada cas, sabent que no podem atendre tota la població necessitada, que és molt nombrosa.

De quanta gent estem parlant?

El Ministeri de Sanitat va xifrar en 900.000 les persones que havien sortit de la seva base de dades. Però és complicat quantificar-la perquè la immigració és molt mòbil i, d'entre la que es troba en situació irregular, és impossible saber quanta pateix alguna malaltia. Sigui com sigui, és fals que els immigrants consumeixin grans recursos mèdics. La majoria són persones joves que estan en bones condicions físiques.

Precisament, un dels missatges que utilitza el govern del PP per justificar la insostenibilitat del sistema

do Angora: a una línia vermella no podem traspassar: nció sanitària”

públic és l'anomenat 'turisme sanitari'. És rotundament fals?

No se sosté i sorprèn que el govern empri aquest argument per defensar el Real Decret-llei perquè la demanada és escassa. No prové precisament d'un col·lectiu que ve a l'Estat espanyol a buscar feina. La insostenibilitat del sistema –com assenyalava el darrer informe del Tribunal de Comptes– té a veure amb la mala gestió a l'hora de facturar i, en cas que existeixi el *turisme sanitari*, prové de països de la Unió Europea. No és presentable, doncs, que una societat com l'espanyola restringeixi l'atenció sanitària. És una línia vermella que no podem traspassar.

Un altre principi que esgrimeix l'Estat per defensar la nova directiva és que la prevenció surt més cara que els serveis d'urgències. Què en penses?

És absurd. Tothom sap que la prevenció, base del sistema primari, resulta molt més barata. De fet, si no se li dóna un tractament primari, el pacient empitjora i haurà de ser atès a urgències –tal com preveu la llei–, amb el consegüent encariment de l'atenció. En canvi, si es fa una detecció ràpida i un bon seguiment, s'estalvien recursos i tot els efectes que suposa la malaltia per a l'entorn de la persona. Per tant, des d'una òptica de cost-benefici o cost-eficàcia, és al revés del que diu el govern.

En lloc de solucionar un problema, el nou decret el multiplica?

Exacte, perquè afavoreix la transmissió de malalties i altres efectes col·laterals, com ara que no es detectin casos de violència de gènere. És més: el decret no ha suposat un estalvi de recursos tècnics ni humans i sí, en canvi, que s'hagi denegat l'assistència a menors i dones embarassades, tot i que és obligatòria.

També apunteu que ha generat problemes de descoordinació. De quin tipus?

Cada comunitat autònoma l'afronta com pot, amb la disfunció que implica el desplaçament continu d'immigrants d'un territori cap a un altre. A això, cal afegir-hi el descoordinament dels metges a l'hora d'atendre alguns processos, ja que hi ha trastorns mentals protegits i altres que no ho estan. Per això els grups d'acompanyament, que saben la reglamentació amb profunditat, són bàsics.

“És fals que els immigrants consumeixin grans recursos mèdics: la majoria són joves que estan en bones condicions físiques”

Entre les professionals, hi ha por de posicionar-se a favor de l'objecció?

És difícil que un facultatiu actuï sol contra una determinada directiva, mentre que, amb el suport dels professionals i el moviment d'objectors, segurament s'hi llançarà. De moment, el coixí és important i les entitats saben on derivar les persones en situació irregular. Ara bé: l'excepcionalitat de la mesura no evita que passin fets tan desgraciats com la mort d'Alpha Pam, víctima de la manca d'atenció sanitària l'abril de 2013. Si el sistema estigués regulat, aquest i altres casos no s'haurien produït.

Té prou contestació social la mesura del govern?

E'hem denunciada pels efectes estructurals que provoca. I no es tracta de ser pretensiosos, però, a banda d'exigir polítiques de desenvolupament a l'Estat, alguns anem més

enllà i pressionem la Comissió Europea perquè canviï el seu model de cooperació, ja que alguns tractats comercials perjudiquen els avenços en aquest terreny. Si no hi influïm, difícilment resoldrem les desigualtats Nord-Sud.

Algunes veus consideren que, amb l'acció humanitària, els països del Sud acaben depenent de les ONG i no progressen cap a estructures pròpies i autosuficients. Què en penses?

L'acció humanitària és necessària; no podem condemnar una generació sencera a immolar-se mentre espera que canviï el model. I, certament, algunes ONG es limiten a l'emergència i no analitzen que, amb l'actual sistema de relacions capitalista, és molt difícil avançar. Per això hi ha persones que defensem un sistema radicalment nou. Però insisteixo: cal atendre els drames actuals perquè hi ha molts pobles que no es poden permetre el luxe d'esperar que arribin temps millors.

Per ara, ni el dictamen del relator especial de les Nacions Unides ni el del Comitè Europeu de Drets Socials no han aturat el Reial Decret-llei del PP. Ets optimista, malgrat tot?

Crec que, a la llarga, la lògica s'imposarà i el retiraran. Veuran que no estalvia recursos i que té un impacte social massa gran, al marge que una societat avançada no pot negar l'atenció sanitària a ningú, com bé ha recordat el Consell Econòmic i Social de l'ONU. També cal insistir que la salut mai no ha de caure a mans privades, sinó que ha de ser gestionada pels sistemes públics a fi d'evitar iniquitats en funció de si les persones tenen més o menys diners. Recordem que és un dret bàsic sobre el qual es construeix el futur dels individus i de la societat en general. Confio, doncs, que s'imposi el sentit comú.

El sexe que ens fa felices

Per què no pensem que el sexe ens ha d'acompanyar durant tota la vida i és una font de plaer indispensable? Aquesta qüestió es fa especialment rellevant per a les persones amb diverses capacitats funcionals que, sovint, no viuen la sexualitat de la mateixa manera que la resta. La intensitat amb què viuen la seva vida sexual i les vies per les quals poden explorar el plaer ens han dut a parlar amb professionals i persones implicades.

Joan Bernà

quadernsdillacrui@setmanaridirecta.cat

El sexe, allò tan desitjat i practicat per –en la majoria dels casos– gaudir i donar-nos plaer entre les persones, també té una dimensió social i possibilitadora, com un element més de benestar i creixement personal. En el cas de les persones amb diverses capacitats funcionals, el sexe es viu d'una manera diferent, però, alhora, també com un estímul vital que, segurament, moltes no podem arribar a conèixer o experimentar, ja que el practiquen des d'una sensibilitat diferent i desconeguda per la majoria. Resulta interessant apropar-se a aquesta realitat de la mà de professionals expertes i implicades que, en innumerables congressos d'infermeria i drets socials –com els d'aquestes darreres setmanes a Alacant, Granada i, properament, Pontevedra– debaten com ajudar el col·lectiu i les familiars a naturalitzar aquestes experiències sexuals. Tal com ens explica Esther Sánchez, presi-

“És una lluita dels mateixos afectats, que, d'alguna manera, han perdut la vergonya d'exterioritzar-ho i veuen que tenen més suport que abans”

dent de l'Associació Nacional de Salut sexual y Discapacitad (ANSSYD), amb seu a Alella, això passa per entendre la sexualitat com una “dimensió humana que forma part integrant de les persones i és un ítem molt important en termes de qualitat de vida”. Senzillament, consideren que es tracta d'una necessitat humana que s'ha de desenvolupar plenament, indiferentment de si la persona té una alteració física, cognitiva, sensorial o del tipus que sigui perquè “és una necessitat bàsica que tenim”. Es tracta d'assumir-ho per poder-ne parlar amb naturalitat, ja que, com explica Sánchez, “som éssers sexuats des que naixem fins que morim” i el sexe d'una persona va variant, de la mateixa manera que anem evolucionant.

Diversitat de funcions

L'associació ANSSYD i l'empresa vinculada ASAD SL treballen aquest fenomen amb implicació didàctica i

professional a través de tres àrees bàsiques d'actuació: l'educació, l'assessorament i la investigació científica. L'entitat forma, basant-se en un projecte educatiu específic, a les persones amb diversitat funcional, a les seves familiars i a les cuidadores professionals i no professionals. També atenen demandes senzilles derivades de la manca d'informació i de recursos sobre les qüestions relacionades amb el sexe de persones amb diversitat funcional. L'associació ofereix un servei de *coaching* professional per donar eines concretes per solucionar problemes a les parelles. “És una lluita dels mateixos afectats que, d'alguna manera, han perdut la vergonya d'exterioritzar-ho i veuen que tenen més suport que abans”, relata Esther Sánchez. La presidenta d'ANSSYD assenyalava, també, el canvi, “impensable fa uns anys”, de les famílies, que truquen i demanen assessorament sobre aspectes sexuals i de desenvolupament personal de la mainada

Presentació comercial d'una cadira que millora la mobilitat sexual de les persones amb discapacitat física

o de les professionals sanitàries que, arran de l'augment de pacients que acudeixen a les consultes dels centres d'atenció primària, cada vegada els demanen més consells sobre com resoldre situacions amb persones amb diversitat funcional.

La sexualitat és una “dimensió humana que forma part integrant de les persones i és un ítem molt important en termes de qualitat de vida”

La investigació preuada

L'ANSSYD també es dedica a la investigació al costat de persones amb diversitat funcional, que són les que aporten coneixement i els expliquen les seves necessitats. La presidenta de l'associació comenta que és la millor informació que poden tenir per, posteriorment, poder aplicar programes educatius. “Treballem amb tot tipus de

persones amb alteracions cognitives, físiques, sensorials o de salut mental. I fins i tot persones que, en un moment determinat, arran d'una malaltia o un accident que provoca amputació, viuen un altre sexe i els inclouem en la diversitat funcional”. Entre altres coses, Sánchez té clar que “hi ha un ventall de possibilitats important per a cadascun perquè, dins l'àmbit de les discapacitats físiques, per exemple, no és el mateix una paràlisi cerebral que una lesió medul·lar”.

Sense ànim de lucre

Esther Sánchez impartia l'assignatura de Sexualitat i discapacitat a l'escola d'infermeria de la Creu Roja, on feia classes de teràpia i d'infermeria, matèries que, amb el nou pla formatiu, s'han convertit en seminaris no obligatoris. Ara, presideix –dins l'ANSSYD– una junta de col·laboradores professionals vinculades a diferents hospitals i camps (ginecòlogues, psicòlogues, llevadores, terapeutes,

sexòlogues o educadores socials). L'equip hi col·labora desinteressadament perquè, si haguessin de pagar les professionals –moltes d'elles docents universitàries–, no podrien assumir el cost dels honoraris.

Aconseguen finançament a través dels treballs que presenten a premis d'investigació i congressos mundials o bé a través de donacions com les que pot fer, per exemple, un laboratori patrocinador per fer tallers concrets que ofereixen gratuïtament. Com remarca Sánchez, la seva és una tasca vocacional i social i, per evitar discriminacions entre famílies, no tenen quota ni socis: "Nosaltres no volem socis perquè tot el que fem és gratuït per les persones afectades i els seus familiars, que no paguen els cursos de formació que oferim a associacions concretes. El que ens interessa és arribar a tanta gent com sigui possible i capitalitzar la pròpia formació com a docents".

La pel·lícula 'The session' explica la història d'un tetraplègic que vol perdre la virginitat -
Arxiu

Gaudir d'altres capacitats

La sexualitat és un dels aspectes humans que s'acostumen a abordar amb un enfocament reduccionista, ple de tabús i prejudicis, i més encara en el cas de les persones amb diversitat funcional. Des del servei d'assistents socials de la Fundació Mas Albornà de l'Alt Penedès, dedicada a la inserció social i laboral de persones amb discapacitat i malaltia mental, tenen clar que no podem considerar que totes les discapacitats intel·lectuals siguin iguals –particularment en el terreny afectiu-sexual–, o que totes les discapacitats psíquiques siguin hereditàries o tinguin una causa genètica. Els preocupa que, sovint, es pensi que aquestes persones tenen una sexualitat exacerbada, que són incapaces de contenir els seus impulsos sexuals i, per tant, s'ha d'evitar donar-los qualsevol tipus d'estímul que faci de detonant sexual. I tampoc entenen l'opinió estesa que les persones amb discapacitat intel·lectual no tenen desitjos i necessitats en el terreny sexual, com si fossin éssers asexuals.

Goretti Gallart, directora tècnica del centre ocupacional que té la Fundació Mas Albornà a les Cabanyes (Alt Penedès), ens comenta que treballen amb una sèrie d'usuàries que viuen el sexe de manera molt varia-

ble: "Veiem parelles molt asexuals, algunes que desitzen tenir relacions completes amb la parella i d'altres que les poden arribar a mantenir". També explica que hi ha persones que busquen fonts de plaer en el seu propi cos i sense caure en l'exhibicionisme, una altre mite recurrent. Practiquen sexe amb ells mateixos per disminuir l'ansietat, que potser no saben com gestionar d'una altra manera. En altres casos, no mostren cap tipus d'interès pel sexe i fins i tot acostumen a refusar el contacte amb altres. Alguns mostren unes relacions de parella molt naïf i es limiten a donar-se la mà i, en alguns casos, fent-se algun petó a la galta.

Entre les usuàries de Mas Albornà, destaca una parella, prou consolidada, que les dues persones que la integren no tenen una mateixa visió de la sexualitat i la relació de parella, segons Gallart: "Un d'ells vol una relació molt més normalitzada i fins i tot anar a viure junts; l'altra diu que sí, però que tampoc no cal gaire més, pensa que ja estan bé com estan". Tot i no viure juntes, la majoria de parelles passen el dia plegades i busquen els seus moments d'intimitat. Rere l'anonimat, P.E. ens ha volgut explicar la seva visió. P.E. és una dona de

40 anys que en fa tres que manté una relació estable amb un altre usuari del servei: "A mi, el que m'agradaria és poder anar a viure amb el V. J. i poder tenir la nostra vida i fer l'amor, ja que no tenim llocs per fer-ho perquè sempre hi ha algú a prop. De tant en tant, fem trobades i estem sols, però mai no acabem de fer-ho perquè al V. J. li costa una mica; però no passa res perquè, com que estem junts i ens fem petons, ja estem bé".

Potser ens costa d'entendre aquesta visió del sexe, allunyada del concepte de sexualitat centrada, fàl·lica, coital. Però, si sortim d'aquest context i pensem que, per exemple, l'òrgan sexual més gran que tenim és la pell, a través de la qual podem tenir un orgasme sense tocar la zona genital, resulta més fàcil entendre perquè una persona amb diversitat funcional pot satisfer les seves necessitats sexuals de manera plaent, perquè no necessitem tenir tots els sentits per poder gaudir de nosaltres mateixes. Hi ha qui no pot fer determinades coses, però, la gent que sí que pot, les pot arribar a treballar i estimular molt més, com la sensibilitat que poden despertar les persones cegues amb les seves fregues, la boca, a través de l'olfacte o l'oida.

Endebades

FOTOGRAFIA: Oriol Clavera

Salten per les branques amb agilitat i pressa, el company marca un ritme frenètic i els colors del bosc desapareixen. És de nit i fa estona que no parlen, només li ha dit marxem d'aquí en adonar-se que havien fallat i, sense esperar la seva resposta, s'ha esmunyit per sota un boix; ell l'ha seguit, no han parat de córrer.

De nit, la lluna es reflexa a la cua grisosa del company i s'esgarrija només de pensar que els la tallin. La seva no és tant esvelta i sempre l'ha dut una mica despentinada, però això no el consola i fa una ganyota de pànic. Sospita si no és millor desertar, abandonar la lluita i deixar que el sol càlid del sud li eixugui la culpa. Un esquirolet sense cua és una rata grotesca que passeja com un pudent la seva malaptesa, una presa fàcil a qui la guineu mira amb menyspreu. El company s'atura de sobte; ell queda basculant amunt i avall, jugant amb la gravetat amb les quatre grapes sobre una branca tendra i callen. Davant per davant, hi ha l'es-

camot que fa la ronda, són tres i se'ls miren amb curiositat sorneguera fins que el més gros i vell —el té vist de la taverna i no li cau gens simpàtic— els pregunta si són ells. El company es gira i el mira abans de respondre. La por no passa de llarg, no l'ha despistada i, en aquest moment de silenci, no pot evitar veure's dins d'un clot, amb les potes lligades, movent-se i embrutant-se, veient a contrallum les figures exactes de l'escamot encarregat de lapidar-los. El company pregunta perquè ho pregunta i el gros, previsible i sospitos, vol saber com ha anat.

Ell pensa que malament, que fatal, que el roc ens ha caigut muntanya avall abans d'hora, que no hi hem pogut fer res i que n'assumirem la responsabilitat, que no hem enxampat cap cotxe, que el bloc ha picat contra la tanca de la carretera i que ja està.

Jaume Barrull

RODA EL MÓN

14-15

Des del retorn del PP a la Xunta l'abril de 2009, la normalització de la llengua gallega ha experimentat un greu retrocés

16

El poble tailandès viu sota un règim militar, encapçalat pel general Prayuth Chan-ocha, des del 22 de maig

MÈXIC // L'EZLN FA DESAPAREIXER EL SUBCOMANDANT MARCOS DURANT L'HOMENATGE A UN MESTRE ZAPATISTA ASSASSINAT

Una nova etapa del zapatisme

Marc Delcan, Marta Molina
Caracol de La Realidad, Chiapas, Mèxic
@MarcDelAI / @martamoli_RR

Mitjanit. Passades les dotze segons l'horari del front de combat sud-oriental de l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN). Som a La Realidad, *caracol 1*, zona de selva fronterera. Una llarga nit envolta l'escenari que han construït les zapatistes i que, durant tot el dia, ha vist passar els actes d'homenatge al zapatista José Luis Solís López, *Galeano*, assassinat a trets per membres d'una organització camperola (CIOAC-Històrica) cooptada pel govern de Chiapas en aquest lloc emblemàtic (La Realidad), la primera capital del zapatisme civil i pacífic.

L'homenatge del dia 24 s'ha replicat a diversos racons del món mentre més de 2.300 *bases de apoyo* i gairebé mil persones de la societat civil arriben a La Realidad. Surten a l'escenari el subcomandant insurgent Moisès i el subcomandant insurgent Marcos. El silenci parla. Si ara comencés a ploure amb força, com sol fer en estes terres xafogoses de la Selva Lacandona, ningú no es mouria. Som a

'Galeano' va ser assassinat a trets per membres d'una organització camperola cooptada pel govern de Chiapas

l'acte final de l'homenatge que l'EZLN havia convocat quinze dies enrere per mostrar força, des de la lluita amb mitjans pacífics, i compartir el dolor i la ràbia. L'objectiu: abraçar la gran família zapatista que ara envolta la figura de *Galeano*.

Es tracta del primer indígena *base de apoyo*, és a dir, civil zapatista, assassinat per grups partidaris del govern des

de 2003, fet que demostra la continuïtat de l'estratègia contrainsurgent de l'Estat mexicà davant un conflicte armat no resolt des de 1994 (l'any que les zapatistes s'alcen i declaren la guerra al govern). Davant aquest atac, el poble maia zapatista demana "justícia i no venjança", reiterant així la seva aposta per la pau.

És la primera aparició pública, des de fa més de cinc anys, del subcomandant Marcos, una figura coneguda als ulls del món, el mestís que donava veu als pobles indígenes, profundament criticat i profundament estimat. A primera hora del matí, protegit per una formació de la milícia insurgent de l'EZLN i davant la població civil zapatista, ha irromput cavalcant per última vegada la seva pròpia imatge. Envoltat de tot el Comitè Clandestí Revolucionari Indígena (la comandància general de l'EZLN), apareix per anunciar la seva desaparició en un comunicat que llegirà davant els mitjans

lliures durant més d'una hora. "Essent les 2:08, declara que deixa d'existir el subcomandant Marcos, autoanomenat subcomandant d'Acer Inoxidable".

Una de les primeres evidències del nou escenari del zapatisme es va produir a inicis de 2013, quan Marcos -l'únic mestís de la comandància zapatista- va presentar el subcomandant Moisès -un dels primers indígenes maia-tzeltal format completament pel moviment a la dècada dels 90 i ara cap militar de l'organització- com a nou portaveu de l'EZLN.

Aquest relleu està motivat pels processos de construcció d'autonomia que s'han reforçat durant els últims anys en àmbits com la salut, l'educació i els governs autònoms i per l'esforç per tornar a cridar l'atenció de la societat civil nacional i internacional amb estratègies com *La Escuela Zapatista* (durant les tres edicions que s'han celebrat), que va portar fins a Chiapas més de 7.000 perso-

nes d'arreu per viure "la llibertat d'acord amb els zapatistes".

El subcomandant Moisès havia repasat, a la tarda, la situació d'assetjament que pateix el zapatisme per part "del mal govern". "La ràbia que tenim és contra el capitalisme", afirmà durant la lectura d'un comunicat molt emotiu que assenyala culpables i afirma la voluntat del zapatisme de no provocar amb violència.

A pocs metres del *caracol*, ara en silenci, descansa la tomba del *votán* (mestre) *Galeano* i les espelmes mantenen oberta l'esperança i la memòria, el dolor i la ràbia contingudes. El munt de pedres col·locades una per una sobre la tomba recorda el compromís de resistència -dura, com les pedres- que cada zapatista ha afirmat sobre la memòria de *Galeano*. "Bon viatge. Cuideu-vos, cuideu-nos", diu una veu en off que, primer, era del subcomandant Marcos i que ara diu que s'anomena subcomandant Galeano. Una veu que ja parla des d'una nit distinta, des d'una història distinta. ◀

Una crida als mitjans lliures

La DIRECTA va formar part dels mitjans "lliures, independents, autònoms o com es diguin" -en paraules de Marcos- que es van desplaçar fins a La Realidad, al bell mig de la selva Lacandona. L'EZLN havia fet una crida directa als mitjans lliures, un reconeixement al treball col·lectiu i anticapitalista que duen a terme en silenci. "Si algú vol saber què va passar avui, haurà d'anar als mitjans lliures per assabentar-se'n", va comentar el subcomandant Marcos.

Homenatge al mestre 'Galeano' al Caracol de La Realidad el dia 24 de maig / MARTA MOLINA

Lideratge i zapatisme

El lideratge, en el zapatisme, és un mirall de la lluita col·lectiva. "És la nostra convicció i la nostra pràctica que, per poder rebel·lar-se i lluitar, no calen líders ni cabdills ni messies ni salvadors. Per lluitar, només cal un poc de vergonya, un xic de dignitat i molta organització. La resta, o serveix al col·lectiu o no serveix". Un lideratge que s'autodissol davant el poble que obeeix. La iconoclastia de la imatge de Marcos executada per ells mateixos.

GALÍCIA // DES DEL RETORN DEL PP A LA XUNTA L'ABRIL DE 2009, LA NORMALITZACIÓ DE LA LLENGUA GALLEGA HA EXPERIMENTAT UN GREU RETROCÉS

En defensa del gallec

Maruxa Gestoso Álvarez
Vigo (Galícia)
@maruxaga

Amb motiu del Dia de les Lletres Gallegues, el 17 de maig, la plataforma Queremos Galego va organitzar diverses marxes per exigir més presència del gallec a la societat i el compromís de les institucions en la seva promoció. Sota el lema *Un paso adiante e mais outro adiante, Galiza!* -parafraejant l'autor homenatjat, el poeta José María Díaz-Castro-, les manifestacions van reunir milers de persones i van cloure amb la lectura d'un manifest que reivindica "el dret a existir com a gallecs i a fer un ús lliure i extensiu de la nostra llengua". Històricament reduïda als sectors oprimits, els pobles i la gent gran, el gallec

no ha comptat amb l'impuls suficient des que el PP va tornar al govern de la Xunta l'abril de 2009.

Queremos Galego, que reuneix 700 col·lectius, entre els quals trobem A Mesa pola Normalización lingüística, partits, sindicats, fundacions i associacions culturals, neix precisament el 2009 com a resposta a la política lingüística que aplica el nou executiu en diferents àmbits, especialment en el sistema educatiu. Una política que, segons la plataforma, ha situat el gallec en el pitjor moment des de la restauració de la democràcia.

LA LLENGUA, EN XIFRES

Segons la Xunta de Galícia, el gallec gaudeix d'un bon estat de salut. Així ho assegura l'Institut Gallec d'Estadística, que, a partir del cens de 2008,

xifra en un 29,96% les habitants de la comunitat que parlen gallec habitualment, mentre que un 26,44% parla més gallec que castellà i, a l'altre extrem, un 20,05% utilitza sempre el castellà i un 22,45% empra més el castellà que el

A la ràdio i la televisió privades, la ignorància del gallec és absoluta i, a la premsa escrita, la situació ha empitjorat

gallec. Aquestes dades han desfermat una gran incredulitat entre les entitats que treballen per la normalització de l'idioma, segons les quals la Xunta dóna a entendre que es viu una situació de *bilingüisme ideal*.

Una de les marxes en defensa del gallec convocada per Queremos Galego el 17 de maig / MARUXA GESTOSO

Lluny d'aquesta radiografia, una relectura de les dades confirma que la situació difereix molt del balanç oficial. Només cal mirar la distribució geogràfica, on s'observa que, si bé la llengua gallega és utilitzada pel 54,54% de la població als municipis de menys de 10.000 habitants, cau en picat a mesura que augmenta la grandària de la localitat. Concretament, se situa en l'11,1% de mitjana a ciutats de més de 50.000 habitants, fins a arribar a un insignificant 7,09% a Vigo. Aquestes dades són similars pel que fa a l'edat de les parlants: entre els nois i noies de cinc a catorze anys, l'ús del gallec és d'un 15,2% i, entre la gent més gran de 65 anys, el percentatge augmenta fins al 52,9%. Pel que fa al nivell d'estudis de les parlants, les persones que només han completat la primària utilitzen més el gallec (63,8%)

300 grups lluitant per un món sostenible i just

Impossible

apunta't a
l'ecologisme social
ecologistesenaccio.org/catalunya

que no pas les que tenen un graduat superior (un 11,61%). Aquestes xifres, doncs, contrasten amb les que exhibeix el govern d'Alberto Núñez Feijóo.

UN IDIOMA INVISIBLE

La invisibilitat és l'element més característic de la situació del gallec, especialment fora de l'àmbit domèstic o familiar. Sense anar més lluny, l'examen de gallec s'ha suprimit com a requisit per accedir a l'administració de l'Estat. Passa el mateix en l'àmbit judicial. En aquest sentit, el fiscal superior de Galícia ha admès la reculada en l'ús de la llengua, que no es pot garantir en el servei jurídic. A hores d'ara, només el 3% de les resolucions judicials estan escrites en gallec.

A la sanitat, una de les àrees on la normalització havia de ser important, la situació també és molt dolenta, especialment en l'àmbit farmacèutic: el gallec no s'ha utilitzat mai als prospectes dels medicaments. Tampoc no apareix al cistell de consum, ja que, tret d'uns pocs productes, l'etiquetatge en els dos idiomes de la comunitat és excepcional. La normalització també és precària respecte a la producció literària. El 2013, el percentatge de llibres publicats en gallec no va arribar al 2% i, a la Universitat de Santiago, les tesis doctorals en gallec oficial es van quedar en un paupèrrim 7%, molt per sota de les que es van presentar en castellà (64%), anglès (20%) i portuguès (8%).

La invisibilitat és l'element més característic de la situació del gallec, especialment fora de l'àmbit domèstic o familiar

Un altre indicador de la feblesa del gallec són els nadons a qui es posa un nom gallec (tan sols el 5%), així com la impossibilitat de veure una pel·lícula en aquest idioma o la seva escassa presència a Internet, malgrat l'anunci recent de la creació del domini .Gal.

Per últim, destaca el greu retrocés del gallec als mitjans de comunicació, sector clau per a la seva difusió i promoció cultural. La ignorància del gallec és absoluta a totes les cadenes de ràdio i televisió privades, mentre que, a la premsa escrita, el panorama ha empitjorat clarament durant la darrera legislatura. D'entrada, el 2010, es va produir el tancament d'un dels mitjans de capçalera en llengua gallega, *A nosa terra*, fundat el 1907 i que s'havia publicat setmanalment des de 1977. Poc després, es van clausurar *Vieiros*, *A Peneira* i l'únic diari íntegrament en gallec, *Galicia Hoxe*, que també va abaixar la persiana, com havia fet el *Xornal de Galicia*. El govern de la Xunta va negar ajudes a tots aquests mitjans amb l'argument de la pèrdua de lectores. Només ha sobreviscut alguna publicació *online*, un diari setmanal i el suplement setmanal del diari *Faro de Vigo*, el *Faro da Cultura*, que, amb dotze anys, és el més longeu en llengua gallega. ◀

La plataforma Queremos Galego agrupa més de 700 col·lectius / M. G.

L'ensenyament: l'última controvèrsia

Tothom reconeix que l'educació és un pilar bàsic per a la supervivència i la recuperació de qualsevol idioma, també del gallec. Va ser precisament en aquest camp on va tenir lloc l'última polèmica al voltant de la llengua. El juny de 2007, el govern de la Xunta, aleshores format pel PSdG-PSOE i el BNG, va publicar el Decret 124/2007, de 28 de juny, que regulava l'ús i la promoció del gallec en l'educació. Concretament, reconeixia l'educació com a sector clau per a la posada en pràctica dels hàbits lingüístics en gallec i, en conformitat amb la llei de normalització lingüística i altres disposicions, establia una ampliació del seu camp amb l'objectiu d'assegurar que l'alumnat rebés, almenys, la meitat de l'ensenyament en gallec.

A l'educació infantil, el decret instava les mestres gallegoparlants a utilitzar l'idioma de manera predominant i, en el cas de les castellanoparlants, que les sessions en castellà i gallec s'impartissin al 50%. Respecte a l'ensenyament obligatori de primària i secundària, es van fixar les assignatures que s'havien de fer en gallec i, al batxillerat, es va

decidir que el percentatge no podia ser inferior a la meitat.

Tan bon punt el decret va entrar en vigor, alguns sectors van començar a difondre la suposada marginació que patien determinades estudiantos pel fet de parlar castellà. Una polèmica que el Partit Popular, novament al govern des de l'abril de 2009, va utilitzar per anunciar la substitució d'aquest decret per un altre. L'anunci va propiciar l'aparició de la plataforma Queremos Galego, prota-

EL PP va utilitzar la suposada marginació que patien les estudiantos pel fet de parlar castellà per derogar el decret de 2007

gonista d'una marxa massiva a Santiago de Compostela per exigir la protecció de la llengua al nou executiu. Tot i així, la Xunta va publicar un nou decret (79/2010, de 20 de maig), que estableix el plurilingüisme a l'ensenyament no universitari.

ASFÍXIA CALCULADA

Per justificar el canvi de normativa, el PP es va escudar en la tesi que "la realitat europea ha canviat i les famílies recla-

men que hi hagi igualtat en competència dins el sistema educatiu". Així doncs, va establir un terç de les hores en anglès, un altre terç en castellà i un altre en gallec. Aquesta decisió va anar seguida d'un acord que establia que la llengua de classe es determinaria mitjançant una consulta i que, en les expressions orals i escrites, l'alumnat podria optar per la llengua que preferís.

Les conseqüències del nou decret han estat molt negatives pel gallec, ja que, si bé a tres de les quatre províncies un 40% de l'alumnat li va donar suport, la seva implementació ha estat mínima. Així doncs, mentre, durant el període 2008-2009, un 35% dels centres infantils van impartir l'ensenyament en gallec, durant els anys 2012-2013, només ho van fer el 3,5%. Però les protestes de les entitats lingüístiques han fet que el Tribunal de Justícia de Galícia es pronunciés al respecte i rebutgés les mesures de la Xunta, que haurà d'anul·lar el sistema de consulta als pares i mares sobre l'idioma escollit en l'educació infantil i l'elecció de la llengua per part dels alumnes a l'aula. Dues mesures que, segons el tribunal, conculquen la llei de normalització lingüística aprovada pel Parlament gallec. A falta que la Xunta tiri enrere, el gallec continua sent víctima d'un menyspreu que el posa en risc de desaparèixer. ◀

TAILÀNDIA // EL POBLE TAILANDÈS VIU SOTA UN RÈGIM MILITAR, ENGAPÇALAT PEL GENERAL PRAYUTH CHAN-OCHA, DES DEL 22 DE MAIG

L'espiral tailandesa

Caralp Mariné
Brusel·les (Bèlgica)
@CaralpMariné

El poble tailandès viu sotmès en una espiral de repetició que cada dia coneix millor. Es desperta un matí i els carrers són plens de manifestants; posteriorment, arriba un cop d'estat que "busca recuperar l'estabilitat" i, després, si hi ha sort, unes eleccions. Dies més tard, es llevarà un matí i els carrers tornaran a ser plens de manifestants, vindrà un nou cop d'estat i, tot seguit, noves mesures que no faran més que agreujar la situació i dividir, encara més, una societat cada dia més enervada.

La solució a la crisi política i social que travessa Tailàndia no passa per l'actual cop d'estat. De fet, un cop d'estat no soluciona mai res, tot i que, a Tailàndia, s'hagi convertit en un mecanisme habitual des de l'arribada de la monarquia constitucional, el 1932, que va posar fi als governs absolutistes anteriors.

L'exèrcit, que també ha protagonitzat aquest últim cop, és conscient d'aquest fet, tot i que assegura que ha fet el cop per tornar a Tailàndia l'estabilitat que li pertoca. Però liderar un cop d'estat i imposar-se al poder pot tenir avantatges. Per exemple, una de les mesures que va adoptar l'exèrcit tailandès després del cop de 2006, el divuitè perpetrat fins llavors, va ser col·locar membres de l'exèrcit als consells d'administració de les principals empreses públiques del país i doblar el pressupost de la partida de Defensa.

CAMISES GROGUES I VERMELLES

Tailàndia està immersa en una lluita de poder entre dos bàndols sense precedents. La societat està tant dividida que, o bé vesteixes camisa vermella o bé la vesteixes groga. Ambdós bàndols es disputen la partida com si hi hagués d'haver, per força, un vencedor i un perdedor. Des que les classes rurals populars van veure que tenien capacitat de participa-

ció en el marc d'un sistema que semblava prou democràtic, la confrontació entre les classes conservadores i amb capacitat financera -tradicionalment al poder, representades per l'exèrcit i la monarquia i assentades a Bangkok (*camises grogues*)- i la classe rural del nord del país, juntament amb les treballadores de fora de Bangkok (*camises vermelles*), no ha fet més que augmentar.

Amb l'arribada del nou règim, aquests grups socials -que, fins llavors, havien estat silenciats- van començar a tenir espais de representació i a desenvolupar una mentalitat democràtica amb sentit de la justícia social, especialment des que, el 2001, Thaksin Shinawatra, un antic magnat de les telecomunicacions reconvertit a polític, va vèncer les eleccions i va ser nomenat primer ministre. Shinawatra s'havia convertit en el referent de les camises vermelles gràcies a les seves promeses de caràcter populista.

La societat està tant dividida que, o bé vesteixes camisa vermella o bé la vesteixes groga

El 2008, Thaksin va ser acusat de corrupció i abusos de poder i condemnat a dos anys de presó. Es va exiliar a Dubai per no haver d'enfrontar-se a la pena de presó, però ho va deixar tot ben lligat. El 2011, la seva germana Yingluck Shinawatra va guanyar les eleccions i ha governat el país -a través de reunions ministerials on el seu germà, malgrat l'exili, tenia més veu que els mateixos ministres- fins al cop d'estat actual.

La condemna de Thaksin va desencadenar una divisió encara més profunda de la societat. Les manifestacions de 2009 van ser molt semblants a les que s'han viscut els darrers mesos, però amb una diferència cabdal: llavors, no eren les camises grogues qui omplia els carrers, com ara, sinó les camises vermelles,

que protestaven pel derrocament del seu líder i contra el nou primer ministre, col·locat pel Partit Demòcrata -representant de les camises grogues-, que es va fer amb l'executiu quan el Tribunal Constitucional va obligar Thaksin a abandonar.

El 2010, l'exèrcit va sortir al carrer per aturar les manifestacions. La repressió va deixar 92 persones mortes i més de 1.800 ferides. Davant les crítiques internacionals, el govern es va veure obligat a organitzar eleccions: Va ser llavors quan va guanyar la germana de Thaksin. Des d'aleshores, les classes adinerades han intentat, amb totes les seves forces, derrocar el règim de Yingluck i, de pas, acabar d'una vegada per totes amb el poder del llinatge Shinawatra.

'PAU I ORDRE'

El cop d'estat era una mesura força previsible, tenint en compte que les camises grogues tenen l'exèrcit de la seva banda, un cos que -sorprenentment- sap com imposar-se sense vessar una sola gota de sang.

Així doncs, des del 22 de maig, el poble tailandès viu sota un règim militar,

L'exèrcit assegura que l'objectiu del cop és tornar a Tailàndia "l'estabilitat que li pertoca" / PONGMA-NAT TASIRI

engapçalat pel general Prayuth Chan-ocha, que ha imposat el toc de queda de les deu de la nit a les cinc de la matinada. Els mitjans de comunicació estan sota control de l'autoritat militar, que es fa dir Consell Nacional per la Pau i l'Ordre. Ningú no ha parlat, encara, d'eleccions, un fet lògic si tenim en compte que les camises grogues, des del mes de novembre, havien estat protestant sota el lema *Reformes abans d'unes eleccions*. Saben que unes eleccions no els tornaran el poder, ja que les camises vermelles tenen moltes més simpatitzants.

Les eleccions, les manifestacions i les investigacions per abusos de poder o corrupció no han servit per solucionar res. És evident que el cop d'estat tampoc: "Els militars només tenen armes, però les armes no poden guanyar el cor de la gent i canviar els seus pensaments", afirmava Puangthong R. Pawakapan, expert en ciències polítiques i professor d'una de les universitats més importants de Tailàndia, en un article al diari *Prachatai*, un dels mitjans que s'ha atrevit a desafiar la censura imposada per l'exèrcit. ◀

ecofestes
solucions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

/ ZULEMA GALEANO

EXPRESSIONS

Diumenges que són clau

Les Jornades Musicals de l'Ermita de la Pietat d'Ulldecona celebren deu anys. Deu estius d'un prodigiet de música independent i de qualitat en un espai igual d'agraït que singular.

Oriol Fuster Cabrera

@oriolfc

Un dels moments clau és quan l'ataronjat pren blau al cel. La llum es projecta sobre la serralada del Montsià i nous filtres modelen la roca, la terra i el verd. Amistats, conegudes, saludades i estranyes que després ja no ho seran tant, ballen i xarren, mentre això ocorre; beuen i riuen, se saluden i comenten la jugada davant l'escenari.

Mitja comarca saluda l'altra mitja. A l'ermita no s'hi falla. Ni fart de vi.

Per anar a les Jornades Musicals de l'Ermita de la Pietat, no necessites saber qui toca: qui hi actua és bo i ja està

Catifes roges i ovacions donen la benvinguda a les mecenes. DJ Goodfellow ho amenitza a base de soul i rockabilly, mentre amanix la resta de vinils per a la sessió que seguirà el concert. Concentrat, Monforte comprova la bateria de la càmera -les fotos i els vídeos que, en acabat, penjarà al Facebook i que ja tenen fama mundial. A la barra, servixen beguda i entrepans; a l'entrada, gestionen tiquets i regals del Verkami.

Mostregen, tots, aquella militància del picar pedra.

XARXES SOCIALS

Per anar a les Jornades Musicals de l'Ermita de la Pietat, no necessites saber qui toca. Pot ser funk, pot ser electrònica, pot ser boogaloo, rock dur o cançó d'autoria: qui hi actua és bo i ja està. És un

L'ermita de la Pietat d'Ulldecona es tornarà a omplir de música aquest estiu / SURTDECASA.CAT

secret a crits, un contracte a mai signar. Una d'estes coses que se sap.

Com ocorre a la Fira de Música al Carrer de Vila-Seca -i en tants altres petits espais- les jornades prescriuen. Tenen el valor d'aportar grans noms abans que prenguen esta dimensió en el públic general.

També clàssics i artístam reconegut. I esdeveniments de propina, d'art plàstic a castells humans, de tallers per a xiquets i xiquetes a rostides i menjar.

I tot de manera familiar, humana. Meridional. A l'Ermita, hi trobes músics que, havent actuat a l'edició anterior, enguany hi van amb la família o les amis-

tats... "Perquè és molt guapu, tiu". Al capdavant, la clau de tot plegat.

DEU ANYS

Nete Vericat, artífex dels deu anys de les jornades, puja a l'escenari. Un extraterrestre -malla verda al cap, pistola d'aigua en una mà, cervesa a l'altra- dona el toc d'inici. Els músics, ja mig mamats, esperen, xarren i fan broma amb el personal.

T'asseus un moment, donant l'esquena a una vista d'oliveres, còdols i ametlers, i preguntes al veí -des d'ara mateix, nou company còmplice- qui actua avui. En desfer el camí que retorna de l'ermita cap al lloc on es deixen els cot-

xes -de nit, en grup, xarrant, cridasses; en pau-, comprens que és molt igual, que saps dels grups abans d'anar-hi?

L'important és el durant, l'important és el després. L'important són els deu anys. ◀

+info:

Guillamino & The Control z's, The Slingshots, The Pepper Pots, Moya Kalongo, Caustic Roll Dave, Marina BBFACE & The Beatroots, Trance Untes, Mossèn Bramit Morera i Els Morts, Animalistic, Culs Cults, Goodfellow DJ, Guillamino a la Classe de les Girafes. Del 8 de juny al 13 de juliol, 10 d'agost, 7 de setembre. Ermita de la Pietat d'Ulldecona (el Montsià) www.verkami.com/projects/8911

Moviment veïnal en femení

Una exposició itinerant mostra el passat, el present i el futur de les dones dins el moviment veïnal.

Eva Fernández
@evafelamelas

Les dones del moviment veïnal d'ahir i d'avui és el títol de l'exposició que va presentar, el 25 de gener, la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC), coincidint amb el 25è aniversari de l'organització. Aquest treball s'ha dut a terme amb la col·laboració de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya. Té un format clàssic, amb plafons que van voltant de manera itinerant per tot del territori, i un format digital en forma de pàgina web. Hi trobarem setze dones, uns rostres amb trajectòries diferents i perfils diversos, però amb una característica en comú, l'activisme veïnal de llarg recorregut, la preocupació i la lluita permanent per la millora de les condicions de vida als seus barris.

La iniciativa pretén donar visibilitat i retre homenatge a les dones que han format i encara formen part del moviment veïnal. Tot i donar una càlida benvinguda a aquesta iniciativa, que Aurora Gómez i Neus Ràfols han sabut conduir a bon port, diríem que és de justícia, però arriba tard. Quan ja ens dirigim cap al cinquantenari del moviment veïnal, ben entrat el segle XXI, encara estem reclamant visibilitat i reconeixement per a les dones. Això resulta paradoxal dins un moviment que (a part, naturalment, del moviment feminista) va ser dels més feminitzats de la transició i encara tendeix a ser-ho.

Si el moviment veïnal ha comptat sempre amb una presència de dones important, on rauen les raons de la seva invisibilitat?

Durant els anys seixanta, encara sota el franquisme, es va produir una migració massiva que va fer que els barris obrers de Barcelona i les poblacions de la seva rodalia creixessin de manera molt ràpida amb la construcció dels anomenats barris dormitori. En el cas de Santa Coloma, per exemple, entre 1940 i 1975, la població es va multiplicar per vuit. Va passar el mateix a Barcelona, Cornellà, Sabadell i la resta de poblacions que acollien massivament la mà d'obra expulsada de les zones rurals empobrides de la resta de l'Estat. Molts d'aquests barris van créixer a partir de polígons, terreny abonat per a l'especulació. En

altres casos, van ser barriades senceres d'autoconstrucció. Barris sense asfaltar, sense mercats ni escoles, on no hi arribaven els autobusos i no hi havia serveis sanitaris. Les primeres lluites veïnals van ser per aconseguir un semàfor a una cruïlla perillosa, per obrir una escola o un centre de salut, per demanar fonts públiques als barris on les cases no tenien aigua corrent... En aquestes lluites, les dones no només hi van ser presents, sinó que, sovint, van ser elles qui va dur la iniciativa. Les dones tenim una història molt llarga de lluites, la nostra presència a l'escenari urbà no comença a les darreries del franquisme, ve de molt abans. Podem traçar un recorregut que va dels clams i els motins pel subministrament d'aliments del segle XVIII i les vagues de lloguers durant la república fins a la lluita actual contra els desnonaments.

Si el moviment veïnal, des dels seus orígens, ha comptat amb una presència de dones important, on rauen les raons de la seva invisibilitat? El paper de les dones als barris s'ha contagiada de la manca de valoració i de visibilitat que tenen les tasques associades a la cura? És possible, tot i que, precisament aquí, trobem una de les característiques importants de la presència de les dones dins el moviment veïnal i de les

seves pràctiques. La responsabilitat sobre la cura i els itineraris associats a aquesta cura han fet que les dones estiguessin en una posició privilegiada a l'hora de detectar les necessitats reals als barris. La imatge és la d'una dona, una veïna, que porta els fulls per recollir signatures al cabàs i, mentre és a la cua de la parada del mercat, al forn, a la sala d'espera del centre de salut o davant de l'escola esperant la sortida dels infants, reparteix fulletons, recull signatures, estableix converses i teixeix xarxes sòlides de solidaritat. Dones conegudes i amb una autoritat reconeguda dins els barris. Si les associacions veïnals reivindiquem una visió integral de les problemàtiques d'un territori concret, pot ser, en bona mesura, pel fet d'haver incorporat aquesta mirada femenina?

A l'exposició i a la pàgina web, trobareu els relats d'aquestes dones que van participar i participen en la reivindicació de drets polítics i també sexuals i reproductius. Dones compromeses amb el benestar als barris que podien trobar a les manifestacions, els talls de trànsit, els segrests d'autobusos, les ocupacions, les recollides de signatures o... les xocolatades. Dones que mantenen i regeneren l'estructura de les entitats veïnals, tant avui com ahir. ◀

Les impulsores de les primeres lluites veïnals durant el franquisme van ser, molt sovint, les dones / ANNA GONZÁLEZ

Les dones del moviment veïnal d'ahir i d'avui
Exposició itinerant. Per saber-ne més: dones.confavc.cat

Nous formats, noves llicències

Barcelona acull la cinquena edició del Barcelona Creative Commons Film Festival pioner i referent a escala mundial.

Fa un temps, les llicències *creative commons* (CC) eren paraules desconegudes. Avui dia, des de l'auge del gran núvol, quasi tothom que hi navega sap què són, perquè serveixen i en consumeix. Aquestes llicències, en contraposició a l'enquistada llicència de *copyright*, permeten que qualsevol obra pugui arribar a la seva fi sense intermediacions, és a dir, la divulgació i la propagació sense barreres. Durant el dia a dia, a través de les xarxes, podem escoltar, llegir o visualitzar moltes obres gràcies a aquesta llicència, però encara és difícil poder arribar a elles en altres espais. Per aquest motiu i per promoure l'ús d'aquesta llicència entre les autores, l'any 2010 es va impulsar el BccN Barcelona Creative Commons Film Festival. Una aposta única que s'ha consolidat com un espai de referència, a escala mundial, pel cinema creat sota aquesta llicència. Així doncs, del 5 al 8 de juny, podrem gaudir de les novetats més rellevants d'aquest 2014.

TRENTA OBRES EN CC

Entre totes les obres que es podran veure, cal remarcar l'estrena del documental *Mai és tan fosc* (Únicament Severo Films, Estat espanyol) d'Èrika Sánchez. La *road movie* vol ajudar a entendre els darrers anys de lluita -sobretot a partir del 15-M- i l'entrada al món de la política de nous agents socials basant-se en la figura de l'economista i activista Arcadi Oliveras. Durant l'estrena, que coincideix amb la inauguració del festival, es comptarà amb la presència del protagonista i, després de la projecció, s'iniciarà un debat per poder conèixer de primera mà la visió que té aquest personatge dels darrers quatre anys. Una altra de les obres projectades serà la guardonada *Ciutat Morta*, de Xavier Artigas i Xapo Ortega i produïda per Metromuster. El treball tracta sobre un dels casos més greus de corrupció policial que ha patit la ciutat de Barcelona: el cas 4F. Per altra banda, també hi ha obres més costumistes com *Es fa saber*, de Zoraida Roselló, que tracta sobre el patrimoni immaterial, el dia a dia, d'un petit poble de la zona del Montsià on es fa un retrat realista i sense complexes de les vides i els seus encre-

uaments. Des de l'estranger, ens arriba el famós documental belga, dividit en cinc episodis, *Buy, Buy Europe*, de Pieter De Vos, basat en el *best-seller* de Peter Markens *Com s'atreixeixen? L'euro, la crisi i el gran atracament*. L'obra parla de la

Tot el que es fa en el marc del festival es pot copiar, descarregar, remesclar, distribuir i projectar gratuïtament

degradada situació política i econòmica europea i les seves misèries, onze anys després de l'entrada de l'euro. *Explosing the invisible* (Alemanya), de Mark Tuszynski, tancarà el festival. En definitiva, un bon repàs d'alguns dels casos més inspiradors d'activistes, periodistes i ciutadanes que utilitzen les noves tecnologies per poder superar les barreres imposades per les autoritats de diferents països i poder denunciar els abusos de poder.

Una altra pota del festival és la forma-

ció i la creació d'espais d'interacció entre les professionals. Per aquest motiu, s'ha organitzat una taula rodona sota el lema *I si innovem en l'exhibició? Noves formes d'exhibició per donar valor a les projeccions cinematogràfiques*. Es vol treballar la recerca constant de noves vies per part de les distribuïdores per poder arribar al seu públic.

Per ajudar i potenciar les creacions d'autores novelles, hi haurà el concurs *Made in Barcelona*, on competiran obres creades per autores novelles i sota llicències CC. Per poder assistir a les projeccions i als altres actes, només s'ha d'entrar a la pàgina web del festival i reservar l'entrada, sense cap cost.

FESTIVAL AMB LICÈNCIA CC

La iniciativa del festival neix de l'Associació Panorama 180, creada el 2010 amb l'objectiu principal d'impulsar la difusió, la formació i el desenvolupament dins l'àmbit cultural, fent especial atenció a les noves formes d'expressió i, sobretot, de distribució del món audiovisual. Per aquest motiu, el festival és la pedra de

Un fotograma del documental 'Mai és tan fosc'

tot d'aquesta associació per poder donar suport a les innovacions culturals. Precisament, un dels interessos de les organitzadores és que el mateix festival estigui sota la llicència CC. D'aquesta manera, tot el que es fa en el marc de l'esdeveniment es pot copiar, descarregar, remesclar, distribuir i projectar gratuïtament a qualsevol altre àmbit. De fet, la pàgina web del festival fa una crida a les associacions, entitats, col·lectius o particulars que estiguin interessades a importar-lo en un altre àmbit. La filosofia és cedir completament tot el projecte perquè pugui arribar a tothom. Actualment, ja hi ha vint còpies del festival arreu del món, gràcies a la xarxa CCWorld, de la qual forma part l'associació i el BccN Festival. ◀

+info:
BccN Creative Commons Film Festival
Del 5 al 8 de juny
Diversos espais
Reserves per poder assistir-hi sense cap cost a:
bccn.cc

El fotut futur a Barcelona

Júlia Bacardit

@JuliaBacardit

Lluís Calvo ha publicat prop de vint llibres de poesia i diversos estudis, la trajectòria d'una vida dedicada a les paraules. És un escriptor amb fusta de poeta i d'assagista. Si parlem d'assajos, també ha assajat la novel·la: *L'endemà de tot* (Raig Verd, 2014), n'és el cinquè exemple.

QUATRE TRISTOS TIGRES

L'última novel·la de Calvo està protagonitzada per quatre homes que viuen al llindar de la bohèmia i la misèria, personatges ja no tant joves que malviuen com si ho fossin. Giralt està a l'atur -no

Lluís Calvo coneix l'ambient que retrata i rendeix un homenatge especial a la Barcelona eterna de les muralles

puc evitar posar-li la cara de Lluís Calvo, al Giralt-, Onelli és un argentí savi i desnonat, Soteres fa fotos i Vilarrassa és un paio obsessiu com qualssevol altre. Podríem categoritzar-la com a *novel·la de crisi*, però la denominació és sobrerera: un llibre que parla sobre els temps que corren no pot passar per alt la precarietat de petites i grans, la del jovent i la de la gent *quarentona*.

Novel·la de crisi o no, del que sí que es tracta és d'una obra que ens diu molt sobre la manera de viure barcelonina. Calvo exemplifica la multiculturalitat de la seva població, el seu gust per menjar patates braves i per convèncer-se que aquesta és la millor vida possible, sota un sol descomunal i respirant xafogor. A *L'endemà de tot*, hi ha travestis religioses, romanesos i àvies catalanes com les

nostres, aures a estones, però bones la major part del temps. Lluís Calvo coneix l'ambient que retrata i rendeix un homenatge especial a la Barcelona eterna de les muralles. Les muralles que figures marginals com Jean Genet i els seus amics lladres, gigolós i vagabunds resseguien als anys trenta. *L'endemà de tot* es fa ressò d'aquest tarannà canalla de la ciutat que sempre s'esgota però reneix, que varia per mantenir-se inalterable. Genet parlava d'un *barri xino* que, després, ha passat a ser el Raval i, modernismes i remodelacions urbanes a banda, alguna cosa ens queda de tot allò, uns costums desenfadats i unes pedres boniques.

PEDRES QUE PARLEN

Les muralles romanes que contenen el Raval i el Gòtic tenen un protagonisme notori i la Barcelona vella encerclada és motiu de reflexió i divagació d'Onelli - Onelli, que recorda Onetti, mestre de la narrativa hispanoamericana. Per altra banda, *L'endemà de tot* té un cert regust de *Tres tristes tigres*, obra cabdal de la literatura cubana. Igual que el Bustrófedon de la novel·la de Cabrera Infante, un dels personatges de Calvo també està destinat a morir i a recordar a la resta que això de l'existència, encara que no ho sembli, va de debò.

Calvo té una traça especial a fer-nos evocar imatges que ens queden gravades com si fossin records

Sóc qui sóc i camino pel soc, això ho podria haver dit Onelli, però ho dic jo... els seus jocs de paraules se m'encomanen i el fet de repetir-los em proporciona un cert plaer. El món sencer és un joc de paraules, segons Onelli, i callar equival a perdre la partida.

L'escriptor Lluís Calvo / CARLES MERCADER

Com el Bustrófedon, Onelli mata l'estona casant frases fetes. Els jocs de paraules són freqüents i plaents i molts passatges del llibre ens recorden que l'autor té anys de poesia a l'esquena: sap descriure una sensació, un entorn que ens resulta familiar. A vegades, l'oralitat catalana que transcriu Calvo ens sona una mica estranya, es nota un esforç per plasmar la llengua que parlem de manera creïble: Giralt barreja dites més o menys populars i paraulotes, però el que dona cos a l'obra no és la naturalitat del narrador principal. El que fa que *L'endemà de tot* sigui recomanable és la suma de moments vulgars que han estat convertits en celebracions poètiques. La reflexió i l'èmfasi en els detalls sensorials delaten Lluís Calvo com a més poeta que novel·lista, però l'atenció als ambients que vivim i oïrem pot ser més poderosa que cap argument. Veiem com Vilarrassa persegueix la musa que més l'obsessiona i ens avergonyim de les seves severes borratxeres i de les nits de cocaïna; la precisió amb què es des-

criu el delit de la propietària Pons mentre menja botifarra negra també és prou memorable. Calvo té una traça especial a fer-nos evocar imatges que ens queden gravades com si fossin records.

UN FUTUR QUE FA TARD

La història de Calvo guanya a mesura que la novel·la avança i que *L'endemà* s'apropa. La reflexió sobre el temps que fuig és l'obsessió principal, la rodeta que fa girar l'estructura del llibre i el que li dona nom, *L'endemà de tot*. L'endemà de què? Dels mateixos personatges que no acaben de fer-se grans i creuen que el més important encara ha de venir; l'endemà de Ciutat Vella; l'endemà després de la mort d'un dels personatges. És cert que l'argument de *L'endemà de tot* no acaba de ser clar, que triga a arrencar; però doneu-li unes pàgines de marge abans de jutjar-lo. Al capdavall, l'argument de les nostres rutines tendeix a ser poc clar i la major part del temps funcionem endutes per una inèrcia incerta. ◀

TAM-TAM
disseny gràfic · il·lustració
web · compaginació

www.funclabtamtam.org

RADIO PICA
www.radiopica.net

Operacions jurídiques
NÚCLEU

Pg. de Nàgura 12, 1a. 08004 Barcelona
Llicenciat

www.nucleuoperacionsjuridiques.com

Ha sigut el moment?
Ha estat una llegenda maliciosa?
Tractament per delictes fins
als seus dies

PRIMERA CONSULTA GRATUITA.

SERVEIS JURÍDICS VERDUM S.L.
Eduard Ràner, Clotilde Ramon i Mònica Ramon de Alcaraz

Serveis Tècnics
amb responsabilitat
eco-social

celobert
ARQUITECTURA · ENGINYERIA · URBANISME

eco5 GRUP COOPERATIU

www.celobert.coop

POCA BROMA.

Les reflexions del senyor alcalde: Can Vies

Xa ho sé, xa. Xa veueu com sewé el dolent de la pel·lícula en tota aquesta història de Can Vies. Desallotjar un centwe d'aquests mai no ha estat xens fàcil. S'hi afewen com papawes, com si tinguessin algun dret de pwopietat... Ai, si tinguéssim més pwopietawis en aquesta ciutat, les coses ens aniwien difewent, que de vegades passo una vergonya! L'altwe dia, dinant amb uns inversors alemanys intewesats a muntar una empwesa al 22 Awoba, em demanaven que què passava amb Towe Bawó, que hi ha tants desnonaments. I xo, *tiwa twágame*. Em feu quedar malament, que no ho veieu?

Pewó, a veuwe, com voleu que munteu una Smart City amb tants pobwes pel cawer? Si awa comencéssim a instal·lar sensors pel cawer, segur que al cap de dos dies han volat i, amb ells, tot el cable de couwe! I tots aquests centwes (autoxestjonats, diuen ells), de què van? Encawa es pensawan que són una mena de Wobin Hood, que woben les cases als wics per donar-les als pobwes! No, senyor, només fan lleig i, despws, quan convoquen manifestacions contwa el desallotjament, hi acaben havent gawotades i quedem wetwatats. Només espewo que no coincideixi mai un desallotjament d'aquests amb un desembarcament massiu d'un cweuer; no me'n wefio del cwtewi dels antiawlots, que encawa acabawien atonyinant tuwistes wussos.

Wealment, en aquesta ciutat hi ha xent que té un concepte ewoni del que és el civisme. Tan fàcil com sewia limitar-se a passejar amb el Bicing amunt i avall i fer com si sortíssim en un anunci d'Estwella Damm! Això sí que fawia Marca Barcelona.

Com voleu que munteu una Smart City amb tants pobwes pel cawer?

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

LUKY SKYWALKER

Carta oberta a totes les treballadores del procomú del món

Benvolguts treballadors i treballadores dels comuns i cooperativistes, al discurs pronunciat el 19 de setembre de 2012, el president de l'Equador, Rafael Correa, va apel·lar a la joventut del seu país i la va exhortar a aconseguir i batallar per una visió del *bon viure* basada en una societat del coneixement comú i obert.

El projecte FLOK Society (Free/Lliure Open Knowledge) ha estat creat per desenvolupar un pla de transició i polítiques d'Estat per aconseguir aquesta visió única. En concordança amb el Pla Nacional de l'Equador, no hi pot haver una política del *bon viure* que no estigui inspirada i arrelada en un coneixement lliure i obert i en un pròsper comú.

FLOK Society és un esforç de recerca conjunt entre el Ministeri Coordinador de Coneixement i Talent Humà, la Secretaria Nacional d'Educació Superior, Ciència, Tecnologia i Innovació (SENESCYT) i l'Institut d'Alts Estudis Nacionals (IAEN) amb l'objectiu d'ultimar una proposta per presentar-la a la cimera que, el maig de 2014, reunirà el president, oficials del govern, participants de la societat civil i expertes globals dels comuns. El projecte va rebre l'impuls del rector de l'IAEN, Carlos Prieto, els líders del projecte, Xabier Barandiaran i Daniel Vázquez, i el director de recerca Michel Bauwens, entre altres.

El projecte busca la participació i les aportacions de la societat civil local, però també inclou una crida explícita als moviments globals de cooperació i dels comuns per ajudar-nos amb consells i propostes de política. És la nostra creença que el poble equatorià s'inspirarà en el millor del que està succeint a l'exterior, a tots els països del món.

Aquesta és, doncs, la raó de la nostra crida, cooperadors i treballadors dels comuns.

Si estàs compromès amb un canvi social transformador que estigui inspirat en el coneixement obert, la cooperació i la construcció d'uns comuns per al benestar de tots i totes, et demanem que ens envïis informació i propostes emblemàtiques sobre iniciatives locals o globals líders a la seva àrea d'especialització.

Imagina una societat que estigui connectada als comuns del coneixement obert en tots els àmbits de l'activitat humana, basada en coneixements, codis i dissenys lliures i oberts, que puguin ser utilitzats per tota la ciutadania, juntament amb agents governamentals i del mercat, sense la discriminació i la manca d'autonomia derivades del coneixement privatitzat.

Imagina una economia ètica i sostenible que es basa en la creació d'una riquesa comuna cooperativa basada en la reciprocitat, el mutualisme, la producció entre semblants i la mobilització d'una societat civil compromesa i informada.

Imagina l'acceleració de la innovació social i l'intercanvi de coneixements habilitat per repositoris compartits de coneixement obert en els àmbits de la cultura, la tecnologia, la ciència i qualsevol altre camp on les solucions locals i globals poden ser compartides i edificades.

Imagina que aquests repositoris compartits oberts estiguin vinculats a un mercat i una economia ètica, on els individus, les organitzacions comunitàries, les cooperatives i les empreses comercials i socials poden coproduir lliurement aquest coneixement mitjançant models de propietat i governança que no tanquen els comuns, sinó que faciliten el seu creixement.

Imagina un Estat soci permissiu i facilitador que fomenti la cooperació econòmica i social basada en la col·laboració pública-civil i que finança i construeix la infraestructura necessària perquè això succeeixi.

QUÈ FA FALTA PER ACONSEGUIR-HO?

Ni el poble equatorià per si sol ni, per descomptat, l'equip de recerca de FLOK Society poden oferir solucions completes, però, juntes, en cooperació, podem imaginar i construir propostes per a una societat i una economia sostenibles, obertes i ètiques que el govern equatorià podria ajudar-nos a transformar en realitat amb polítiques i suport concret.

Aquesta és la primera vegada que un Estat-nació i el president d'un país han legitimat el desig dels treballadors i les treballadores dels comuns i les cooperativistes de tot el món per crear una civilització més justa i sostenible utilitzant els principis inspirats en els comuns.

És amb aquest esperit de compartir i cooperar que els demanem el seu suport i solidaritat!

Els nostres corrents de recerca se centren en les següents àrees clau:

- Millorament de les capacitats humanes
- Canvis en la matriu productiva
- Marcs legals i innovacions institucionals
- Infraestructures tècniques obertes
- Comuns físics

Més info: www.floksociety.org

S0FG

Què és la FLOK society?

FLOK (Free/Libre Open Knowledge) Society és un procés participatiu en xarxa i un projecte d'investigació oberta per crear propostes de polítiques públiques i accions polítiques per a la transició de l'Equador cap a l'economia social del coneixement. Si, fa uns anys, el Brasil i el seu Ministeri de Cultura van ser el focus de tot allò relatiu a la cultura lliure, des de fa uns mesos, l'aposta de l'Equador és el centre d'atenció d'activistes, cooperativistes i treballadores del procomú de tot el món. Pareix encomiable. El projecte involucra investigadores, activistes, col·lectius i associacions de tot el món i pretén construir una societat del coneixement comú i obert, amb un discurs permanent de substitució dels models econòmics capitalistes d'acumulació de riquesa basats en lògiques d'escassetat per altres propostes que aposten per la cooperació com a punt de partida per la creació del procomú. La idea d'intentar traslladar les lògiques obertes i de cooperació del món de #barrinternet a un país del món real ens fa tanta il·lusió que, des d'aquí, diem #SÍ i us convidem a imaginar un món real no regit per les lògiques de la competitivitat i l'escassetat. Això sí, volem que tots dos tinguin molt de porno i gatets.

Més info: floksociety.org

CITA

La cimera del 'Buen Conocer'

Del 27 al 30 de maig de 2014, l'Equador acollirà la Cimera del Bon Conèixer, una trobada que reunirà activistes i investigadores de tot el món. La Cimera del Bon Conèixer és la cúspide d'un camí que va començar el novembre de 2013, de la qual sortiran les propostes finals de polítiques públiques per dur l'Equador cap a una economia social del coneixement. Des d'aleshores i a través de *wikis* i *pads* de caràcter obert en els quals tothom pot col·laborar, s'han elaborat deu documents base estratègics que cobreixen tot l'espectre d'àrees sociotècniques que constitueixen la matriu, des de xarxes d'intercanvi de llavors fins a infraestructura wifi comunitària, passant per noves lleis de gestió científica oberta o protocols de dades obertes per a l'administració pública. Durant aquesta setmana, s'acabaran de definir i serviran de base per al desenvolupament de les lleis del país. Pots informar-te'n i participar-hi a: cumbredelbuenconocer.ec

II Marxa contra la presó de Tarragona

01/06 TARRAGONA

12h. Sortida de la marxa des del Balcó del Mediterrani

Aquest diumenge, dia 1 de juny, tindrà lloc la segona marxa anticarcerària de Tarragona. La manifestació sortirà a les dotze del migdia des del Balcó del Mediterrani i es dirigirà cap a la presó de la ciutat de Tarragona, situada a l'avinguda de la República Argentina número 2. Després, hi haurà dinar vegà, a les 14:30h al Parc de Sant Rafel i, a les 17h, al mateix parc, la presentació del llibre *Cárceles en llamas. El movimiento de presos sociales en la transición a càrrec del seu autor, César Lorenzo Rubio*.

Aquest és el segon any que es fa una convocatòria contra la presó a Tarragona. El mes de maig de l'any passat, es va fer una marxa, emmarcada dins la Setmana Solidària pel judici als torturadors del moti de la presó de Quatre Camins, que va començar a la presó de Tarragona i va acabar a les portes del macrocomplex de Mas Enric (el Catllar), on la Generalitat vol inaugurar un nou centre penitenciari.

DV30 /05

BARCELONA

Harmonia Nómada

20h. Plaça Orfila
Construcciones y Derribos Amor S.A., actuació de teatre i humor a càrrec d'Artistes Autistas. A les 21h. Nit de tribut a The Beatles i Stones, a càrrec de Frank Mercader. Dissabte 31 de maig, a les 17h. a la plaça de Can Fabra es farà la Cursa Masca Solidària per l'Educació Pública. Davant la negativa de Raimond Blasi i el seu equip de govern a obrir les portes del Casal de Sant Andreu de Palomar, la Federació d'Entitats Ateneu l'Harmonia manté la programació que tenia prevista i treu al carrer i desplaça concerts, tallers, xerrades i altres activitats a diversos espais del poble. L'Harmonia es fa nómada per fer-se visible i per prendre el compromís i la responsabilitat de ser un agent de dinamització sociocultural de Sant Andreu de Palomar.
 Més info: ateneuharmonia.wordpress.com

Jornades Quan els barris eren nostres: Ofensiva i crisi del moviment veïnal als anys 70. De la conquesta del carrer als intents d'institucionalització

19h. Plaça de la Revolució de 1868
 A les acaballes del franquisme, el moviment obrer no s'organitza només al lloc de treball. De les reivindicacions de millora dels seus barris, en sorgeix un altre focus de confrontació.
 Més info: jornadesbarris.wordpress.com

CALDES DE MONTBUI

Documental *Pagar per viure*

19h. Ateneu Molí d'en Ral. C. Molí
 Documental sobre les llistes d'espera a la sanitat pública, presentat pel periodista de la xarxa SICOM, Josep Cabayol.

TORELLÓ

Concentració *Perquè no ens fotin el tren*

20h. Estació de tren
 Mobilització perquè Torelló, Manlleu i Ripoll s'incorporin a la Zona 6 de Rodalies.

VALÈNCIA

Taller: *Malbaratament d'aliments. Una mirada des de la Sobirania Alimentària*.

18h. C. Carnissers, 8
 Amb Xavier Montagut (Xarxa de Consum Solidari) i Jordi Gascón (IAEN). Organitzat per: Sodepau País Valencià, Espacio por un Comercio Justo i Xarxa de Consum Solidari.

DS31 /05

BARCELONA

Spring in Family

11h. Calala-Fons de Dones. C. Girona, 25
 Per gaudir en família de la primavera. Hi haurà contes, teatre, Zumba Kids, Taller de Ciència, vermut musical i molt més. Per només 10 euros per família. Inscripcions i informació: 93 301 17 93-600 264.339; joana@calala.org i mci-fuenteschinchilla@gmail.com. Tots els beneficis seran per donar suport a grups i xarxes de dones de l'Estat espanyol, l'Amèrica Llatina i el Carib, missió principal de Calala-Fons de dones.

3a Trobada d'Organitzadors del Correllengua

10h. C. Muntadas, 24
 Més informació i inscripcions a través de cal@cal.cat - 934159002

Quan els barris eren nostres

11h. Plaça de Can Robacols
 Xerrades, distris, expo i fideuà.

Marcos! Un capitulo se cierra, la lucha continua. Jornada de la

Plataforma Marcos Readmisión

11h. Can Batlló. C. Constitució, 19

Jornada per l'Okupació

18h. L'Entrebanc. C. Urgell, 98
 Inauguració d'una exposició sobre l'okupació als anys vuitanta i noranta: *L'evolució de l'okupació a Barcelona a través de l'Infousurpa i el Contrainfos*.

GIRONA

Debats de la Trobada per la Unitat Popular a Girona i Salt

10:30h. Centre Cívic Can Ninetes i l'Espai Marfà
 Mes info: turgironaisalt.wordpress.com

SANT CELONI

Arrel CAT 2014

19h. Plaça de la Vila
 A part de posar en escena el novè aniversari de la colla bastonera Quico Sabaté, l'Arrel CAT 2014 comptarà amb la participació dels Timbalers De Can Ramis, Bocs i Cabres de Sant Celoni i la Colla de Geganteres de Sant Celoni.

DG01 /06

EL PRAT DE LLOBREGAT

Brewprat'14. Fira de la cervesa artesana i l'artesanía

11h. Fondo d'en Peixo

DJ05 /06

BARCELONA

Xerrada: 'Ateneu Harmonia, projecte cultural autogestionat'

19h. Biblioteca Trinitat Vella
 C. Galícia, 16

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
 | Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
 | Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web) Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos (només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com
 | Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org
 | Ràdio Maiva 105FM València www.radiomaiva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org | Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv>
 Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
 dimarts: 20:30h. Iv Animalista
 dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
 El programa de punk de LaTele
 divendres: 21h. Programa de falguà

dissabte: 22h. Cineclub 1
 diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOURS 29

Després de moltes setmanes sense pluja, s'inicia un període inestable. De moment, avui, núvols i clarianes.

DIVENDRES 30

Primers ruixats a les comarques del nord de Catalunya, els Ports i el Rosselló. Temperatures suaus, fresques de nit.

DISSABTE 31

Pluja intensa a moltes comarques litorals i prelitorals de Catalunya i el País Valencià. Temperatures més baixes.

DIUMENGE 1

Ruixats intensos, però més intermitents, centrats a les comarques del nord de Barcelona i Girona. Ambient fresc.

DILLUNS 2

Núvols i clarianes a primeres hores del dia, però sense pluges. Nit força fresca i migdia més temperat. Vent del nord.

DIMARTS 3

Torna el sol a la majoria del territori. Núvols i clarianes a les comarques de muntanya. Més pluges a mitja setmana.

/ CARLOS SERRANO

«S'havia acabat el franquisme, però continuàvem vivint perillosament»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Què en recordeu, de les vostres detencions?

Les primeres van tenir lloc a principi dels 70, en un context on les universitats respiraven una gran activitat política. Les batudes policials eren contínues i molts companys van passar pel calvari de la Direcció General de Seguridad (DGS). També, dins el sector del metall i la construcció, les Comissions Obreres d'aleshores muntaven plataformes per exigir millores salarials, ja que la precarietat i la carestia eren molt acusades. Tota aquesta efervescència va reforçar els nostres principis.

Allò us va dur a la Lliga Comunista Revolucionària (LCR)?

Alguns vam entrar-hi com a militants i altres hi participàvem a mesura que preniem més consciència. La visió marxista ens semblava la millor manera de construir el món, a part de l'esperit solidari que s'hi respirava.

Entrava dins dels càlculs que us poguessin arrestar?

D'entrada, no massa, perquè només participàvem en manifestacions de suport a lluites obreres o per denunciar la condemna a mort de Salvador Puig Antich. Però, sobretot quan vam entrar a l'LCR, vam assumir que ens podien agafar sota l'acusació de pertànyer a una associació il·legal. Per això vam prendre mesures de seguretat, ja que la policia ens seguia

els passos i, quan desarticulava una cèl·lula i la interrogava, tots podíem caure.

Quan vau topar amb el policia Antonio González Pacheco, Billy el Niño?

L'havíem vist per la universitat. La seva fatxenderia cridava l'atenció, però, a part d'aquest detall, el que angixava era el fet de no resistir els seus interrogatoris i desvelar informació d'algun company. Preferíem desaparèixer del mapa abans que parlar. I no per un principi racionalitzat. La situació era tan repugnant que ens empenyia a resistir com fos. A més, els amics que havien patit les seves vexacions, sovint, tornaven a ser detinguts i sotmesos a tortures.

“Billy el Niño només és l'expressió de com les gastava la policia del règim”

A què atribuïu la seva crueltat?

Teatralitzava per ser conegut, fins al punt de presumir que perseguia rojos i antifranquistes. A molts dels detinguts els deia: “Sóc Billy el Niño i ja pots acollonir-te, perquè segur que t'han explicat coses de mi”. De tota manera, ell només és l'expressió de com les gastava la policia del règim.

La sensació d'impunitat va continuar després de Franco?

Amb la seva mort, pensàvem que la repressió disminuiria. Però no va ser així: es va produir l'assassinat de la mili-

tant estudiantil Yolanda González i altres episodis de guerra bruta, com ara la mort dels cinc advocats d'Atocha a mans de l'extrema dreta. Aviat ens vam adonar que, si la democràcia arribava, potser ens cauria al damunt per esclafar-nos. S'havia acabat el franquisme, però continuàvem vivint perillosament.

La cobertura de què gaudeix Billy el Niño i altres expolícies és el símptoma que l'Estat espanyol no ha transitat cap a la plena democràcia?

El franquisme no s'ha depurat. Així ho evidencia el fet que, el 1977, amb el Partit Comunista ja legalitzat, l'aleshores ministre de l'Interior, Rodolfo Martín Villa, va condecorar Billy el Niño amb la medalla al mèrit policial. I encara avui, un jutge ens pregunta per què no ho vam denunciar quan l'activitat ultra estava a l'ordre del dia i el sistema judicial era controlat per Rafael Gómez Chaparro i altres magistrats del Tribunal de Orden Públic. Si ho haguéssim fet, hauríem anat a la presó.

La iniciativa engegada a l'Argentina per la jutgessa Servini permetrà fer justícia?

Després d'admetre la querrela de Dario Rivas i Inés García Salgado, ens ha obert la via perquè s'imputi Billy el Niño i altres expolícies. És possible, ja que som testimonis directes que podem testificar contra persones vives, un fet fonamental. Si no se'ls pot extraditar, almenys, que la justícia universal permeti jutjar-los a Espanya. De tota manera, ja estem guanyant perquè, a aquestes alçades, tothom sap que eren uns torturadors. 4

Felisa Echegoyen i Jesús Rodríguez Barrios

Expreses torturades per 'Billy el Niño'

“Érem uns delinqüents que no havíem comès cap delictes”. Així s'autodefinixen Felisa Echegoyen i Jesús Rodríguez Barrios quan recorden els seus anys de lluita antifranquista. Tant l'un com l'altra, exmilitants comunistes represaliats per la dictadura a principi dels 70, van patir terribles abusos a mans del policia Antonio González Pacheco, també conegut com 'Billy el Niño', que aquells anys exhibia tota la crueltat de què era capaç el règim. Avui, gràcies a la iniciativa de la jutgessa argentina María Servini, Echegoyen i Rodríguez Barrios veuen la possibilitat que aquest i altres agents retirats siguin jutjats per tortures. Un extrem que el govern del PP i la seva maquinària judicial volen evitar esgrimint que les tortures estan desvinculades del franquisme i que, per tant, no poden ser considerades de lesa humanitat, cosa que les faria imprescriptibles. Malgrat aquest obstacle, Felisa i Jesús continuen reclamant justícia a través del col·lectiu d'expreses La Comuna, on fan pedagogia sobre la necessitat d'un relat verídic de la història viscuda.